

in spū scō orantes ipsō uos in dilectione dī seruare: expectantes in sediāq; dñi nři ihu xp̄i in uitam eternam. Et hōs quidem argutie iudicatos illos ū saluare de igne rapientes. Alijs autem miseremini in timore: odi entes et tam que carnalis est maculatā tunica. v. **E**i autem qui potens est uos seruare sine peccato. et constituere ante conspectum gl̄e sue unmaculatos in aduentum dñi nři ihu xp̄i: soli deo salvatori nro p̄ ihm xp̄m dñm nřm gl̄a. magnificētia. impium et potestas ante omnia secula: et nunc et in omnia sc̄la sc̄lorum a me. **X**plicat cpl̄a uide ap̄ti. **I**ncepit prefatio sc̄i Jeronimi presbiteri in actus apostolorum.

veas natione syrus. cuius laus in euḡlo cant̄ apud antiochiā medicinae artis egregius. et ap̄lorum xp̄i discipulus! postea usq; ad confessionem paulum secutus ap̄lm. sine crimine in uirginitate p̄manēs dño maluit seruire. Qui octoginta et quatuor habens etatis annos in bithinia nos citur de sc̄lo migrasse. hic ḡ diuino stimulatus impio. postea quam in achaeis partib; euḡlin scribens. grecis fidelib; incarnationē dñi fidei narratione ostendit! euidentiq; ex stirpe et origine dauid descendisse monstravit. Cuj n̄ immērito scribendorum ap̄licoz actuum potestas in ministerio dat. ut deo in dñm pleno. et filio p̄ditionis extincto oratione ab ap̄lis facta sorte dñi electio nis numerus completeret: sicq; paulum consummationis apostolicis actib; daret. quē dui contra stimulū calcitrantē dñs elegisset. Quod legentib; ac requirentib; deum breui uolui sermone ostendere quam plixius aliquid fastidientib; p̄didisse. sciens quod op̄antem aḡcolam p̄i oportet de suis

fructib; edere. Quem ita diuina subsecuta ē grā: ut n̄ solum corporū s̄z etiam animarū eius p̄ficeret medicina. **I**ncepunt

Capitula in actis apostolorum.

Gibi precepit dñs discipulis ab iher̄lin ne discederent. **P**etrus de uida cum discipulis loquuntur. ut pro eo unum e duobus eligerent. **V**bi sp̄ sc̄s de celo descendit sup̄ ap̄los. **U**bi petrus dicit uides non enim sicut uos estimatis hi ebry sūt cum sit hora digterua. **V**bi de dñō ihu uirs isrl̄tis loquuntur et de sc̄pturis diuinis. **U**niq; in nomine ihu x. **V**bi petrus dicit uides penitentiā agite et baptizate. **V**bi ap̄lis crediderunt. et baptizate st̄ atē tā milia. **V**bi petr̄ et jobs ascendentib; tēplū paralictū sanabant. **V**bi loquebant̄ apostoli ad populum. et sup̄uenient̄ sc̄dotes et magistrat̄ tēplū. et manū uicerunt meos. **X**identes autē petri constantiam et iohannis. **D**imissi autē ap̄li uenerit ad suos. et narrauerit oīa. **M**ultitudinis credentū erat cor unū. et tā una. **V**bi quidā uir anamas ē saphira yxore sua fraude uer̄ de p̄eo agri et exp̄itauerunt. **XIII**

Per manū ap̄lōs fiebant signa in plebe. **XV** **U**bi p̄inceps sacerdotum et om̄s qui cum illo erant inceper̄ manū in ap̄los et posuerunt in cust. **XVI** **U**bi ch̄tis ap̄lis uidei denunciauerit ne loquerent̄ eis in nomine domini. **XVII**

Vbi crescente numero discipolōr factus est murmur grecorū aduersus hebreos. **XIII**

Stephanus plenus grā. fortitudine. **XIII**

Stephanus loquit̄ p̄tō de patriarchis incepens abraham usq; ad moysen. **J**denab; in eum.

Vbi hec audientes uidei dissecabantur cordib;. st̄tib;

Vbi acta est p̄secutio magna in eccl̄ia que est iher̄linus. **XXI**

Oe symone mago. **XXII**

Ubi symon mago pecuniam ap̄lis offert. **XXIII**

Ubi angelus philippo loquitur. **XXIV**

Ubi saulus cpl̄as petuit in damascum. **XXVI**

Vbi saulus conualescens confundebat uideos. **XXVII**

Petrus eneam sanat. et tabitam resuscitat. **XXVIII**

De coenelio. **XXIX**

- V**bi cornelius petrum spectat. **xxx**
- C**ornelius usum narrat petro. **S**habentes
xxxii **V**bi uidet dicunt petru q̄e intristi ad uiroſ p̄fuerū
- xxxiii** **P**ropheta agabus famem nunciat. **xxxiv**
- V**bi herodes iacobū occidit. et petru i carcerē misit.
- Q**ui multes turbati sunt p̄ petru. **xxxv** **S**um.
- xxxvi** **Q**ui separat sp̄ ſc̄ ſeſ paulum et barnabam ad p̄dicān
- xxxvii** **P**aulus et qui cum eo erant uenerunt pamphilia.
- xxxviii** **P**aulus de resurrectione xp̄i uidetis p̄dicat. **xliii**
- xxxix** **Y**como intrant synagogam apli. et credidit uide
orum et grecorum multitudo copiosa. **xli**
- I**n iſtris paulus claudiuſ sanat **xlii**
- V**bi quidam deſcendentes de iudea docebant fr̄es
circumcidit ſedm morem moysi. **xliii** **S**dicant.
- V**bi apli fr̄edentib⁹ et gentib⁹ n̄ ſaq̄ cūmūcione pre
xliii **Q**ui paul⁹ et barnabas diretti ab aplis antiochiam
et c̄gregata multitudine trādiderūt ep̄lām.
- xliii** **D**e thymotheo diſciplo. **xlii** **V**bi paulus uſi
tat nudet uiri macedonē ſtan̄tē dep̄caſt eum.
- xlii** **D**e lida purpurea. **xliii**
- O**e puella habente p̄bitone ſp̄m. **xlviii**
- V**bi uidet zelantes paluſ concitauerunt turbā
ad domum iasomis. **xlviii**
- P**aulus atthenensib⁹ dicit de ignoto deo. **xlii**
- V**bi quidam uiri adharentes paulo crediderūt. et
dionisi ariopachita cum uxore ſua. **li**
- G**allione autē p̄consule achaie inſurgeerunt
uno ammo uidei in paulum. **li**
- D**uideo apollo et baptiſmate iohannis. **lii**
- D**e circumciuitib⁹ uidetis exorcistis. **liii**
- O**e demetrio argentario. **liii**
- V**bi poſtquā ceſſauit tumulatuſ uocatis paulus
diſciplis uale dixit et de adolescenti nomine eu
tico q̄ de t̄to cenaculo cecidit. **lv**
- D**um conueniſſet paulus diſciplos in iason. **lvii**
- C**um nauigaremuſ recto curſu uenim⁹ choum. **lvii**
- V**bi agabus p̄pheta aūidea ueniens. caſaream tu
lit zonā pauli. et alligans ſibi p̄dēs et manus
dixit. hec dicit ſp̄ ſc̄ ſeſ. **lviii**
- P**oſt dies aut̄ iſtos p̄parati ascendebam⁹ iheron.
- V**bi paulus purificatus intrauit in templū. **lviii**
- Q**ui dicit uiri fr̄es & patres audite. **lx**
- Q**ui de anania paulus loquitur. **lx**
- Q**ui p̄nceps ſacerdotum anania p̄cepit p̄cutere os pauli
redente p̄ ſe rationem. **lxii**
- V**bi quidam ex uidetis deuouerunt ſe dicentes neḡ man
ducatores neḡ b̄bti uos donec pauli occiderent. **lxii**
- Q**ui ibi dimicat adolescentē. p̄cipiens et ne eis loqueretur.
- Q**ui milites affumentes ſibi pauluſ ſedm p̄ceptum du
xerunt pnoctem in antipatridam. **lxv**
- V**bi anamias p̄nceps ſacerdotum p̄ quinq; dies cum
tertilio oratore adūli ſuſ pauluſ caſareā deſcendit. **lxvi**
- Q**ui ibi preſidi paulus loquitur. **lxvii**
- V**bi felix ſciens uitult qui i ſuſſorē festum accepit. **lxviii**
- Q**ui ibi rex agrippa et bernice caſaream deſtenderunt ad
ſalutandum festum. **lxviii** **R**egi agrippe
- Q**ui ibi paulus extenta mani cepit rationem reddere **lxix**
- V**bi hec loq̄ntē festus magna uoce dīc uianis paule **lxxi**
- Q**ui ibi nauem ad tuimetinā deſcendunt. **lxii**
- V**bi nauigantes in adria rogar paulus ut cibum ſume
rent. et uipa calore in uaste manum eius. **lxiii**
- V**bi p̄ menses tres in nauē algaſtriam que in iſuſiula
biemauerat nauigauerūt. **I**ncipit liber
act v v. **o** a p oſtolorum.
Lucas
- RIMVO** quidem ſermonē
ſtci de omnibus
o theophile. que
cepit ibi facere
et docere. uſq;
in diem qua p̄ci
piens aplis p̄ ſp̄m
ſc̄ ſi quoſ elegit alliup
tus est. Quib⁹ et pre
buit ſeipſium uiuum
poſt paſſione ſuā in
multis argumentis per
dies quadraginta apparen
tis. et loquens de regno
dī. Et conuescens p̄cepit

eis ab iherosolimis ne discederent. sed expe-
ctarent pmissionē patris quam audistis in
quit p̄ os meum. quia iohannes quidem
baptizauit aqua. uos autē baptizabimini
spū scō. non post multos hos dies. Igitur
qui conuenerant interrogabant eum dicentes.
Hūne si in tempore hoc. restitues regnū istū?
dixit autē eis. Non est uīm nosse tēpora
uel momenta que pater posuit in sua potē-
state. H̄ accipietis uirtutē supuementis sp̄c
sā uiuos et eritis nichil testes in iherolm. et
in omī uidea. et samaria. et usq; ad ultimū
terre. & cum hec dixisset uidentib; illis ele-
uatus est. et nubes suscepit eum ab oclis
corū. Cumq; intuerentur in celū euntē
illum. ecce duo uiri astiterunt iuxta illos in
uestib; albis qui et dixerunt. Viri galilei.
quid statis aspicientes in celum? hic ihc
qui assumptus ē a uobis in celū. sicut ueniet
quemadmodū uidistis eum euntē in celum.
Tunc reuersi sunt iherosolimam a monte
qui uocatur olueta. qui ē iuxta iherolm sab-
bati habens iter. & cum introuissent in ce-
naculum. ascenderunt ubi manebant pe-
trus et iohannes. iacobus et andreas. phi-
lippus et thomas. bartholoineus et mat-
heus. iacobus alphei. et syμος zelotes.
et iudas iacobi. Hi omnes erant p̄seueran-
tes unanimiter in oratione. cum mulierib;
et maria matre ihu et fr̄ib; eius. **I** **I**
Et undiebus illis. exurgens petrus in medi-
o fr̄m dixit. Erat autem turba hominum
simul. ferre centum iuganti. Viri fr̄s opor-
tet impleri sc̄pturam quam p̄dixit sp̄c sc̄s
pos dauid de iuda. qui fuit dux eorum qui
comprehenderunt ihm. qui et connumerat̄
erat in nobis. et sortitus est sorte ministerij
ihu. Et hic quidem possedit agrum de
mercede iniuritatis. et suspensus crepuit
medius. et diffusa sunt omnia iuicera eius.

Et notum factum ē omnib; habitantibus
iherolm. ita ut appellaret̄ ager ille lingua eon-
acheldeinach. hoc est ager sanguinis.
Sc̄ptum ē enī in libro psalmorum.
hāt commoratio eius deserta. et non sit
qui habitet mea. et episcopatum eius
accipiat alter. O portet ḡ ex his uiris q;
nobisq; sunt congregati in omni tēpore q;
intrauit et eruit inter nos dñs ihc. inci-
piens a baptisate iohannis usq; in die
qua assumptus est a nobis. testem resurre-
ctionis eius nob̄cum fieri unum exultis.
& statuerit duos. ioseph quocabat barhabas
q; cognominat̄ ē iust. & mathiā. & orantes dixerit.
Tu dñe qui corda nosti omnium. ostende
quē elegens ex his duobus unū acciper
locum ministerij huius. et apostolatus.
de quo p̄uaricatus ē iudas. ut abiret in
locum suum. Et dederunt sortes eis. &
cecidit sors sup̄ mathiam. et annumerat̄
est cum undecim apl̄s. **M**Et cum
complerent̄ dies pentecostes. erant omnes
pariter in eodem loco. Et factus ē reperit
de celo sonus. tanquam aduenientis sp̄c
uebementis. et repleuit totam domū ubi
erant sedentes. Et apparuerunt illis disp̄tate
lingue tanquam ignis. sed itq; supra singu-
los eorū. & repleti sunt omnes sp̄u scō. et ce-
perunt loqui uarijs linguis. put sp̄c sc̄s
dabat eloqui illis. Erant autē in iherolm
habitantes uidei uiri religiosi. ex omni na-
tione que sub celo est. Facta autē hac uoce
conuenit multitudō et mente confusa ē.
qm̄ audiebat unusquisq; lingua sua illos
loquentes. Stupebant autē omnes. et mi-
rabantur dicentes. Nonne ecce omnes
isti qui loquuntur galilei sunt. & quom̄
nos audiūmus unusquisq; linguam mām
in qua nati sumus. Parthi. et medi. et elā-
mite. et qui habitant mesopotamiā. uidea-

et cappadociam. pontum. et asiam. phrigiam. et pamphiliam. egyptum. & partes libie que est circa cyrenem et aduenient romani. uide quoq; et psestii. cretes et arabes? audi uimus eos loquentes nris linguis magna lia dei. Stupebant autem omnes: et mirabantur adiuicem dicentes. Quid nam uult hoc esse? Alij autem irridentes dicebant. Quia musto pleni sunt isti. **III.** **S**tans autem petrus cum uidet: eleuauit uocem suam. et loquitur est eis. Vnde uide et q; habitatione iheronimini uniuersi. hoc uobis notum sit. et aurib; precipite uerba mea. **N**on enim sicut uos estimatis hi ebryi sunt cum sit hora diei tercia: sed hoc est quod dictum est prophetam iohel. Et erit in nouissimis diebus dicit dominus. effundam de spiritu meo super omnem carnem: et prophetabunt filii urbis et filiae urbis. Juuenes urbi uisiones uidebunt: et seniores urbi somnia somnabunt. & quidem super seruos meos & super ancillas meas in diebus illis effundam de spiritu meo: et prophetabunt. Et dabo perdigia in celo sursum. & signa in terra deorsum: sanguinem et ignem et uaporem fumi. Sol conuertetur in tenebras. et luna in sanguinem: ante quam ueniat dies domini magnus et manifestus. Et erit. ois quicumque uiuo cauerit nomen domini saluus erit. **V**iri israelite audite uerba haec. Ihesus nazarenus uir approbatum a deo in uobis uirtutibus et perditis et signis que fecit pellum deus in medio urbi sicut uos scitis: hunc definitio consilio et pseientia di traditum per manus iniquorum afflgentes interemistis. Quem deus suscitauit solitus doloribus inferni: uixi ta quod impossibile erat teneri illum ab eo. David eum dicit in eum. Puidebam dominum coram me semper: quoniam a dextris est michi ne commouear. Propter hoc letatū

est cor meum et exultauit lingua mea. ille super et caro mea requiescat in spe? Quoniam non derelinques animam meam in inferno. nequidabis sem tuum uidere corruptionem. Notas in fecisti uias uitae: replebis me iocunditate cum facie tua. **V**iri fratribus. licet audire dicere aduos de patriarcha dauid. quoniam defunctus et sepultus est. & sepulchrum eius est apud nos usque in hodiernum diem. Propheta ergo cum esset et surexqua uire uirando uirasset illi deus de fructu lumbi eius sedere super sedem eius. puidens loquitur est de resurrectione christi. quia neque derelictus est in inferno. neque caro eius uidit corruptionem. Hunc iesum resuscitauit deus: cui omnes nos testes sumus. Dextera ergo dei exaltatus et permissione spiritus sancti accepta a patre effudit hunc quicunque uos uidetis et auditis. Non enim dauid ascendit in celos. dicit autem ipse. Dixit dominus domino meo sede a dextris meis. donet ponam nimicos tuos scabellum pedum tuorum. Certissime ergo sciat omnis dominus iste: quia et dominum eum et christum deus fecit. hunc iesum quem uos crucifixistis: his auditis compuncti sunt corde: et dixerunt ad petrum et ad reliquos apostolos. Quid faciemus uiri fratribus? **VI.** **P**etrus uero ait ad illos. Peccati tentiam agite. & baptizet unusquisque uirum in nomine ihesu christi. in remissionem peccatorum uitorum: et accipietis donum spiritus sancti. Vobis enim est remissio et filius urbis. et omnibus qui longe sunt: quoscumque aduocauerint dominus deus noster. Alijs etiam uerbis plurimis testificatus est: et exhortabatur eos dicens. Saluamini a generatione ista prava. **VII.** **Q**ui ergo receperunt sermonem eius baptizati sunt: et appositi sunt in illa die anime circiter tria milia. Erant autem perseverantes in doctrina apostolorum: et communicatione fractionis panis: et orationibus. siebat autem omni anime

timor. **M**ulta quoq; pdigia et signa p̄plos
fiebant in iherlm; et metus erat magnus
in uniuersis. **O**mnes etiam q̄ credebant
erant partē: et habebant omnia commu-
nia. Possessiones et substantias uendebant:
et diuidebant illa omnib; p̄ ut cuiq; opus
erat. **C**otidie quoq; pdurantes unanimi-
tate in templo. et siangentes circa domos pa-
nem. sumebant cibū cum exultatione. et
simplicitate cordis collaudantes deum:
et habentes grām ad omnē plebem. **D**ns
autē augebat qui salui fierent cotidie in id
ipsum. **VIII.** **P**etrus autē et iohes ascen-
debant in templū: ad horam orationis nonā.
et quidam vir qui erat claudus ex utero
matris sue bauulabat: quē ponebant cotidie
ad portā templi que dī speciosa. ut peteret
elemosinā ab intreuentib; in templū. **I**s cū
uidisset petrū et iohē incipientes intuire
in templum: rogabat ut elemosinā accipe-
ret. **I**ntuens autē in eum petrus cum Johanne
dixit. Respice in nos. At ille intendebat in
eos: sperans se aliquid accepturū ab eis.
Petrus autē dixit. Argentū et aurum n̄ est
michi: quod autē habeo hoc do tibi. In noīe
ihu xp̄i nazarenu. surge et ambula. Et ap-
prehensa manu eius dextera alleuauit eū.
et p̄tinus consolidatae sunt bases eius et
plante: et exiliens stetit et ambulabat. Et
intravit cum illis in templū: ambulans et
exiliens et laudans dīm. **E**t uidit omnis
ppls eum ambulante: et laudante dīm. Log-
nocebant autē illū. qm̄ ipse erat qui ad ele-
mosinam sedebat ad speciosam portā tem-
pli: et repleti sunt stupore et extasi in eo
qd̄ contigerat illi. Cum tenet autē petrū
et iohannē il qui sanus fuerat effectus: cucur-
rit omnis ppls ad eos ad porticum que ap-
pellat̄ salemotis stupentes. **V**idens autē
petrus: respondit ad pptm. V̄ri isrlite-

quid ammitamini in hoc? aut nos quid in
tuemini quasi n̄a uirtute aut pietate feci-
rimus hunc ambulare? **D**s abraham. et
ds ysac. et ds iacob. ds patrū nr̄orū gl̄i
cauit filū suum iherlm. quē uos quidē tra-
didistis et negastis ante faciem p̄ylati. ui-
dicante illo dimitti. **V**os autē sc̄m et iustū
negastis: et petistis uirū homicidā dona-
ri uobis. Auctore ū uirū infestis. quē ds
suscepit a mortuis. cui⁹ nos testes sumus.
et infide nominis eius hunc quē nostis et ui-
detis confirmavit nom̄ eius. et fides que p̄
eum ē dedit integrā sanitātē istam in con-
spectu omnū ur̄m. **E**nīc fr̄s. sc̄o quia
p̄ ignorantia fecistis: sicut et p̄ncipes ur̄.
ds autē qui p̄nunciavit p̄ os omnū ppharū
pati xp̄m suū: implevit sic. **P**enitentiā
et conuertimini ut deleant̄ ur̄a peccata: ut
cum uenerint tempora refrigerij a conspectu
dīi. et miserit eum qui p̄dicatus ē in uobis
ihu xp̄m. quē oportet clīm quidem suscep-
usq; in tempora restitutionis omnū. que
loquitur ē ds pos sc̄orum suorū a sc̄o pro-
phetarū. **M**oyses qđem dixit qm̄ ppheta
suscepit uob̄ dīs ds ur̄ de fr̄ib; ur̄is tan-
quam me: ip̄m audietis iuxta om̄ia quatuor
loquitur fuerit uobis. **C**rit autē om̄is au-
ma quecumq; n̄ audiēt pphām illū exter-
minabit̄ de plebe. **O**mnes pphete a samū
el & deinceps qui loquuti s̄t annuncauerit
dies istos. **V**os ethi filii ppharum et testam̄
quod disposuit ds ad patres ur̄os. dicens ad
abraham. In semine tuo benedic̄t om̄s fa-
milię terre. **V**obis p̄mūm ds suscepit filū
suū misit eum benedic̄t uobis: ut conu-
tat se unusquisq; a nequicia sua. **QXIIII.**
Loquentib; autē illis ad pptm supuenerunt
sacerdotes et magistratus templi et saducei:
dolentes quod docerent pptm. et annuncia-
rent in iherlū resurrectionē ex mortuis. **E**t

iniecerunt manus in eos. et posuerunt eos in custodia in castellum. Erat enim iam uespera. **M**ulti autem eorum qui audierant uerbum crediderunt: et factus est numerus uirorum quinq; milia. factus est autem in castellum ut congregarentur principes eorum et seniores et scribentes in iherusalem et annas p̄nceps sacerdotum et caiphas et iohannes et alexander. et quotquot erat de genere sacerdotali: et statuentes eos in medio interrogabant. **I**uga uirtute autem in nomine fecistis hoc uos? Tunc petrus repletus spiritu sancto dixit ad eos. Principes populi et seniores si nos hodie diuidicamus in beneficio hominum infirmi. in quo iste saluus factus est: notum sit omnibus uobis et omni plebi israel: quia in nomine ihu christi nazareni quem uos crucifixisti quem deus suscitauit a mortuis. in hoc iste astatuimus uobis salutem. hic est lapis qui reprobatus est a uobis edificantibus qui factus est in caput anguli: et non est in alio aliquo salutis. **N**ec enim aliud nomen est sub celo datum hominibus: in quo oporteat nos saluos fieri. **X** **I**udentes autem petri constantiam et iohannis. compito quod homines erent sine litteris et idiotae. ammirabantur: et cognoscabant eos quoniam cum ihu fuerant. **H**omine quoque uidentes stantem cum eis qui curatus fuerat nichil poterant contradicere. Jussiterunt autem eos foras getra conciliū sedere: et conferebant admicem dicentes. Quid faciemus hominibus istis? **Q**uoniam quidem notum signum factum est pro eo omnibus habentibus iherusalem manifestum est. et non possum negare. Sed ne amplius diuulgetur in populo: comminemur eis ne ultra loquuntur in nomine hoc ulli hominum. **E**uocantes eos denunciauerunt ne omnino loquerentur: neque docerent in nomine ihu. Petrus uero et iohannes respondentes dixerunt ad eos. Si iustum est in conspectu domini uos postea audire quod dominus: uos uidebat. Non enim possumus que uidimus et

50

audiuimus non loqui. **A**t illi comminantes dimiscentur eos: non uiuentes quoniam punirent eos propter prout: quia omnes clarificabant id quod factum fuerat in eo quod acciderat. **A**nno enim erat amplius quadraginta homo: in quo factum erat signum uictoriae sanitatis. **XI.** **D**imisi autem uenerunt ad suos: et annunciauerunt eis quanta ad eos principes sacerdotum et seniores dixissent. Qui cum audissent: unanimiter lenauerunt uocem ad dominum dicentes. **D**ñe tu qui fecisti celum et terram. et mare. et omnia que in eis sunt: qui spiritu sancto per os pueri tui dauid patris nři dixisti. quare tremuerunt gentes et populi meditati sunt in anima astiterunt reges terre et principes conuenient in unum aduersus dominum et aduersus christum eius. Conuererunt enim uere in ciuitate ista aduersus scim puerum tuum ihum quem uinxisti. herodes et pontius pilatus cum gentibus et populis israel facere que manus tua et consilium tuum decreuerunt fieri. **E**cce nunc dominus respice iniurias eorum. et da seruus tuus cum omni fiducia loqui uerbum tuum: in eo quod manus tuas extendas ad sanitates et signa et prodigia fieri per nomini scii filii tui ihu. Et cum orassent: motus est locus in quo erant congregati. **E**t repleti sunt omnes spiritu sancto: et loquebantur uerbum domini cum fiducia. **XII.** **M**ultitudinis autem credentium erat cor unum et anima una. nec quisquam eorum que possidebat suum esse aliquid dicebat: sed erant illis omnia comunita. **E**uirtute magna reddebat apostoli testi monium resurrectionis ihu christi domini et gratia magna erat in omnibus illis. **N**eglectus enim quisquam egens erat inter illos. Quotquot enim possessores agitorum aut domorum erant: uidentes afferebant precia eorum que uendebant: et ponabant ante pedes apostolorum. **D**uidebatur autem singulis: per ut cuique opus erat. Joseph autem qui cognominatus est barsabas ab

apl̄is. quod ē interpretatū filius consolatiōis.
 leutes cyprius genere. cum haberet agrum
 uendidit illum: & attulit precū & posuit
 ante pedes apłorum. **XII** **L**ur autem
 quidā nomine anamias cum iaphura uxore
 sua uendidit agrum et fraudauit de precio
 agri conscientia uxore sua: et afferens partē quā
 dam ante pedes apłorum posuit. **H**ixit aut̄
 petrus ad anamiam. **C**ur temptauit satha
 nas cor tuū mentiri te spū scō: et fraudare
 de precio agri? **N**onne manens t̄ manebat:
 et uenundatū in tua erat potestate? **Q**uare
 posuisti in corde tuo hanc rem? **N**ones men
 titus hominibz sed deo. **A**udiens autē anani
 as hec uerba: cecidit et expirauit. **&** fact
 ē timor magnus in omnes qui audierant. **S**ur
 gentes autē uiuenes amouerunt eū: et esse
 rentes sepelierunt. **F**actum est autem
 quasi horarū trium spatū: et uxoris eius nesciēs
 quod factum fuerat int̄uit. **R**espondit autē
 ei petrus. **D**ic m̄ mulier: si tanti agrum uen
 didistis. **A**t illa dixit. **E**tiam tanti. **P**etrus
 autē ad eam. **Q**uid utiq; conuenit uobis tēp
 tare spm dñi? **C**ece pedes eorū qui sepelierūt
 iuriū tuū ad hostiū: et efferent te. **C**onfessū
 cecidit ante pedes eius: et expirauit. **I**ntran
 tes autē uiuenes uiuenerunt illam mortuā:
 et extulerunt et sepelierunt ad iuriū suū.
Et factus ē timor magnus in uicā eccl̄ia:
 et in omnes qui audierunt hec. **XIII** **P**ea
 manus autē apłorum siebant p̄digia et signa
 multa in plebe: et erant unanimiter om̄es
 in portu salomonis. **C**eterorū autē nemo au
 debat comungere se illis: sed magnificabat
 eos populus. **M**agis autē augebat creden
 tiū in dñō multitudiō iuxtorā et mulierū:
 ita ut in plateis eicerent infirmos et ponerent
 in lectulis et grabattis: ut ueniente petro
 saltē umbra illius obumbraret quemq; eorū.
Concurrebat autē et multitudiō uicinarum

ciuitatum iher̄m. afferentes egros et ueraus
 a spiritibz imundis: qui curabantur om̄es
XIV **E**xurgens autē p̄nceps sacerdotū
 et omnes qui cū illo erant que ē heresis sadu
 ceorū: repleti sunt zelo: et uiicerunt manū
 in apl̄os: et posuerunt eos in custodia publica.
Angls autē dñi pnoctē ap̄iens ianuas carte
 ris: et educens eos dixit. **I**te: et stantes loq
 mini in templo plebi. omnia uerba uite bus.
Qui cum audissent: intrauerunt disculo
 in templū et docebant. **A**dueniens autē
 p̄nceps sacerdotum et qui cum eo erant con
 uocauerunt conciliū: et omnes seniores fili
 orum isrl̄: et miserunt ad carcere ut addu
 cerent. **C**um uenissent autē ministri et apo
 cartere n̄ inuenissent illos: reuersi nuncia
 uerunt duentes. **C**arcerem quidem mue
 nimū clausū cum omni diligentia. et custo
 des stantes ad ianuas: ap̄ientes autē nemē
 intus inuenimus. **V**t audierunt autē
 hos sermones magistratus templi et p̄ncipe
 sacerdotum: ambigebant de illis quidnā
 fieret. **A**dueniens autē quidam nunciauit
 eis: quia ecce viri quos posuistis in carcere: s̄t
 in templo stantes et docentes ppl̄m. **T**unc
 abiit magistrat̄ cum ministris: et addux
 eos sine iū. **T**imebant enim ppl̄m: ne lapida
 rentur. **E**t cum adduxissent illos: statuerūt
 in concilio. **&** interrogauit eos p̄nceps sacer
 dotum dicens. **P**recipiendo p̄cepim̄ uobis.
 ne doceretis in nomine isto: et ecce repletis
 iher̄m doctrina urā. et uultis inducere sup
 nos sanguinē hominis istius. **R**espondens
 autē petrus et apl̄i dixerunt. **O**bedere oportet
 deo magis quā hominibz. **I**hs patrum m̄m
 suscitauit ih̄m quē uos interemistis suspen
 dentes in ligno: hunc d̄s p̄ncipē et salvatōrē
 exaltauit dextera sua. ad dandam penitenti
 am isrl̄ et remissionē peccatorū. **E**t nos
 sumus testes hoy uerborū: et sp̄t sc̄s quē

redit d^s omib^s obedientibus sibi. **H**ec cū eum audissent dissecabant et cogitabant interficere illos. Surgens autem quidā in concilio phariseus nomine gamaliel. legis doctor honorabilis uniuersitatis plebi: uisit foras ad breue homines fieri. dixit qd; ad illos. **V**iri israelite: attende uobis sup hominibus istis quid actuū sitis. Ante hos enim dies extitit theodas dicens se esse aliquē: cui consensit uiorū numerus circiter quadringentorum. Qui occisus est. et omnes quicumq; credebant ei dissipati sunt: et iactus est ad nichilum. Post hunc extitit iudas galileus in diebus p̄fessionis: et auertit populum post se: et ipse pergit. et omnes quotquot consenserunt ei disp̄si sunt. Et n̄ itaq; dico uobis discedite ab hominibz istibz: et smite illos: qm si est ex hominibz consilium hoc ait opus. dissoluet. Si uero ex deo est non poteris dissoluere illud: neforte et deo repugnare inueniamini. **XVI.**

Consenserunt autē illi: et conuocantes ap̄lōs. c̄esis denunciauerunt ne loquerentur in nomine ihu: et dimiserunt eos: Et illi quidem ibant gaudentes a conspectu concilij: qm digni habiti sunt p̄noīe ihu xp̄i contumeliam pati. Omni autē die in templo et circa domos non cessabant docentes et euangelizantes xp̄m ibm. **XVII.** Et dieb autē illis crescente numero discipulorum factus est murmur grecorū aduersus hebreos: eo qd despicerent in ministrio cotidiano uidue eorum. Conuocantes autē duodecim multitudinem discipulorum dixerunt. Non est equum nos dereliqueret uerbum dei: et ministrare mensis. Considerate ḡ fr̄es uiros ex uobis boni testimonij septem. plenos spū sc̄o et sapientia. quos constituam̄ sup̄ hoc op̄: nos uero orationi & ministerio uerbi

instantes erimus. Et placuit sermo coram omni multititudine et degerunt stephanum uirum plenum fidei: et spū sc̄o. et philippum. et procorū. et manore. et timotheū. et parmenam. et nicholaum aduenā antiochenum. Hos statuerunt ante conspectum aptōrum: et orantes imposuerunt eis manū. Et uerbum domini crescebat: et multiplicabat numerus discipulorū in ierūm ualde. **M**ulta etiam turba sacerdotum obediebat fidei. **XVIII.**

Stephanus autem plenus grā et fortitudine: faciebat pdigia et signa magna in populo. Surrexerunt autē quidā de synagoga que appellatur libertinorū et c̄yrenensium et alexandrinorū et eoz qui erant a cilicia et asia disputantes cum stephano: et n̄ poterat resistere sapientie et spūi qui loquebatur. Tunc sumiserunt uiros: qui dicerent se audisse eū dicente uerba blasphemie in moysen et dñm. Commouerunt itaq; plebē et seniores et scribas: et concurrentes rapuerunt eum et adduxerunt in conciliū: et statuerunt falsos testes dicentes. Homo iste n̄ cessat loqui uerba aduersus locum sc̄m et legem. Audiuimus enim eum dicentem. qm ihu nazarenus hic destruet locum istū: et mutabit traditiones quas tradidit nob̄ moyses. Et intuentes cum oīs qui sedebant in concilio: uiderunt faciē eius tanquā faciem angli. **D**ixit autē p̄nceps sacerdotum. Sihuc ita se habent? Qui ait. **V**iri fr̄s et patres audire. **XVIII.** **D**īs ḡtē apparuit patri n̄o abrahe cum esset in mesopotamia p̄ usquam moraretur in charian: et inde transmigravit illū in terra chaldeorū: et dixit ad illum. Exi de terra tua et de cognatione tua: et ueni in terrā quā tibi monstrauero. Tunc exiit de terra chaldeorū: et habitauit in charian. Et inde postquam mortuus est pater eius. transtulit illū in terrā istam

in qua nunc uos habbatis. et non dedit illi
hereditatem meam nec possum pedis: sed regnauit
illi dare eam in possessionem et semini eius
post ipsum. cum non haberet filium. Logutus
est autem dominus quia erat semen eius acolla in
terra aliena. et seruit eos subiugant. et
male tractabunt eos annis quadragebus &
septem. et gente cui seruerint iudicabo
ego dixit dominus: et posthac erubunt et ser-
uient michi in loco isto. Et dedit illi testa-
mentum circumcisiois. et sic genuit isaac
et circumcidit eum die octaua. et isaac
iacob. et iacob duodecim patriarchas. et pa-
triarche emulantes uendiderunt ioseph
in egyptum: et erat dominus cum eo et eripuit eum
ex omnibus tribulationibus eius. et dedit ei
gram et sapientiam in conspectu pharaonis
regis egypti: et constituit eum propositum super
egyptum et super omnem dominum suum. Venit au-
tem fames in universam egyptum: et cha-
naan. et tribulatio magna: et non uiueniebat
cibos patres nostri. Cum audisset autem iacob
eum frumentum in egypto. misit patres nostros
pro munere: et in secundo cognitus est ioseph a fra-
tribus suis. et manifestatum est pharaoni gen-
eius. Mittens autem ioseph accessuit iacob
patrem suum. et omnem cognitionem: in anima
bus septuaginta quinq[ue]. Et descendit iacob
in egyptum. et defunctus est ipse et patres nostri:
et translati sunt in siche. et positi sunt in
sepulchro quod emit abraham prezzo argenti a
filii emor filii siche. Cum appropinquaret
autem tempus remissionis quam confessus
est dominus abrahe: crevit populus et multiplicatus est
in egypto. quo aduersus surrexit rex alius in
egyptio qui non sciebat ioseph. Hic circumue-
niens genus nostrum afflxit patres nostros: ut
exponerent infantes suos ne uiuiscarent.
Eodem tempore natus est moyses et fuit gra-
tus deo: qui nutritus est tribus mensibus in

domo patris sui. Exposito autem illo susti-
lit eum filia pharaonis. et enutriuit eum
sibi in filium: et eruditus est moyses omnia sa-
pientia egyptiorum: et erat potens in uerbis
et in opibus suis. Cum autem impleretur ei qua-
draginta annorum tempus: ascendit in cor ei
ut uisitaret fratres suos filios israel. Et cum
uidisset quendam iniuriam patientem uindicauit
illum: et fecit ultionem ei qui iniuriam
sustinebat peruerso egyptio. Christinabat
autem intelligere fratres: quoniam dominus per manus ipsius
daret salutem illis: at illi non intellexerunt.
Sequenti uero die apparuit illis litigantibus:
et reconciliabat eos in pace dicens. Viri
fratres: ut quid nocetis alterutru? Qui
autem iniuriam faciebat primo suo: repulit
eum dicens. Quis te constituit principem
et iudicem super nos? Numquid interficerem
me tu uis: quemadmodum interfecisti ben-
egyptum? Fugit autem moyses in uerbo
isto. et factus est aduenia in terra madian: ubi
generauit filios duos. Et expletis annis
quadragebus: apparuit illi in deserto monte
sina angelus in igne flammis rubi. Moyses
autem uidens: ammiratus est uisum. Et acce-
dente illo ut consideraret: facta est vox
domini ad eum dicens. Ego sum dominus patrum
tuorum: dominus abrahame et dominus ysaac. et dominus iacob.
Tremefactus autem moyses: non audebat con-
siderare. Dixit autem illi dominus. Solue calcia-
mentum pedum tuorum: locus enim in quo
stas terra sancta est. Videns uidi afflictio-
nem populi mei qui est in egypto et gemitum
eorum audiui: et descendit liberare eos. Et
nunc ueni: et mittam te in egyptum. Hunc
moysen que negauerunt dicentes: quis
te constituit iudicem et principem: hunc dominus per
manum et redemptorem misit. cum manu
angeli qui apparuit ei in rubo. Hic eduxit
illos faciens prodigia et signa in terra egypti.

et in rubro mari. et in deserto annis qua
draginta. **H**ic est moyses' qui dixit filius
isrl. Propheta uobis suscitabit d̄s de trib⁹
uris tanguā me. ipsum audietis. **H**ic ē qui
fuit in ecclia in solitudine cum angelo qui lo
guebat ei in monte syna. et cum patribus
nris qui accepti uerba uit⁹ dare nobis. cui
noluerunt obedire patres nri. h̄ repulerūt
et auersi sunt cordib⁹ suis in egyptū dicen
tes ad aaron. fac nobis deos. qui p̄cedant
nos. Moyses enim hic qui eduxit nos de
terra egypti. nescimus quid factum sit ej.
¶ utulum fecerunt in illis dieb⁹. et op
tulerunt hostiam simulachro. et letaban
tur in operib⁹ manuum suarum. Conuer
tit autē d̄s et tradidit eos seruire militie ce
li. sicut septum est in libro prophetarum.
Nunquid victimas aut hostias optulisti
michi annis quadraginta in deserto domus is
rael. et suscepisti tabernaculū moloch. &
sydus d̄i urī rempha figurās quas fecisti
adorare eas? Et transferā uos trans babylo
nem. Tabernaculū testimonij fuit patribus
nris in deserto. sicut dispositi d̄s loquens
ad moysen. ut faceret illud scđm formā qm
uiderat. quod et induxerunt suscientes
patres nri cum ihu in possessionem gentiū
quas expulit d̄s a facie patrum nroꝝ. usq;
in dieb⁹ dauid. qui inuenit grām ante deum?
et petat ut inueniret tabernaculum dō ia
cob. **S**alemon autē edificauit illi domum.
sed non excelsus in manu factis habitat. sic
pphetam dicit. Celum michi sedes ē. terra
autē scabellum pedum meorū. Quam domū
edificabis michi dicit domin⁹ aut quis locus
requietonis meoꝝ est? Nonne manus mea
fecit hec omnia? Dura ceruice et incircum
cisus cordib⁹ et aurib⁹. semper spū sc̄o re
stitutis. sicut patres urī et uos. Que pphe
tarum n̄ sunt p̄secuti patres urī. et occider̄

cos qui prenunciabant de aduentu iusti? Cui⁹
uos nunc p̄ditores et homines frustis. qui
aceperitis legem in dispositionem angelorū
et non custodistis. **A**udientes autē
h̄c. dissecerant̄ cordib⁹ suis. et stridebant
dentib⁹ in eum. Cum autē esset plenus spū
scō. intendens in celum uidit gloriam d̄i. et
ihm stantem a dextris uirtutis d̄i. et att.
Ecce uideo celos aptos. et filium hominis
stantem a dextris d̄i. Exclamantes autē uoce
magna continuuerunt aures suas. et impetu
fecerunt unanimiter in eum. **E**cclentes
cum extra ciuitatē lapidabant. Et testes de
posuerunt uestimenta sua secus pedes adoles
centis. qui uocabat saulus. Et lapidabant
stephanum. inuocante et dicente. **D**ñe ihu.
suscepe sp̄m meum. Postis autē genibus.
clamauit uoce magna dicens. **D**ñe. ne statu
as illis hoc peccatum. Et cum hoc dixisset.
obdormiuit. **S**aulus autē erat consentiens
neç eius. **X****X****I**. **E**cta ē autem in illa
die p̄secutione magna in ecclia que erat ihero
solum. et omnes dispi sunt p̄ regiones iudee
et samarie preter ap̄los. Curauerunt autem
stephanum uiri timorati. et fecerunt plane
tam magnū sup illum. Saulus uero deuastabat
eccliam p̄ domos intrans. et trahens viros ac
mulieres tradebat in custodiā. **I**gitur qui
dispi erant. p̄transibant euangelizantes uer
bum. **P**hilippus autem descendens in ciuitatē
samarie. predicabat illis xpm. Intendebant
autē turbe. his que a philippo dicebant̄ una
nimiter audientes et uidentes signa que
faciebat. Multi enī eorum qui habebant sp̄c
immundos. clamantes uoce magna exiebant.
multi autē paralitici et claudi curati sunt.
Factum est ḡ magnū gaudiu in illa ciuitate. **X****X****II**.
Sur autē quida nomine symon qui ante fue
rat in ciuitate magus. seducens gentē lama
rie dicens ē se aliquē magnū. cui ausulta

bant omnes a minimo usq; ad maximū dicente;
hic ē uirtus dī que uocatur magna. Attende-
bant autē eum: propter quod multo tem-
pore magicis suis dementasset eos. Cum
ū credidissent philippo euangelizanti de reg-
no dei..... et nomine ihu x. & baptizaren-
tur uiri ac mulieres: tunc symon et ipse cre-
didiit. Et cum baptizatus esset: adhærebat
philippo. Uidens etiam signa et uirtutes
maximas fieri: stupens ammirabat. Cum
autē audissent apli qui erant iherāmis
quia recepit samaria uerbum dī: miserū
ad eos petrum et iohem. Qui cum uenisset:
orauerunt p ipsis ut acciperent spm scm.
Nondū enim in quenq; illorū uenerat: sed
baptizati tantum erant in nomine dñi ihu.
Tunc imponebant manus sup illos: et accipi-
ebant spm scm. **XXII** C um uidisset au-
tem symon quia p impositionē manū aplōn-
daret sps scs: optulit eis pecunia dicens:
late m hanc potestatē: ut cuicunq; impo-
suero manus accipiat spm scm. Petrus au-
tem dixit adeum. Pecunia tua tecum sit in
pditione: qm̄ donum dī existimasti pecunia
possideri. Non est tibi pars neq; sors in ser-
mone isto. Cor enim tuum n̄ est rectū corā
dō. Penitentiā itaq; age ab hac nequitia tua:
et roga dñi si forte remittat tibi hec cogitati-
o cordis tuy. In felle enim amaritudinis: et
obligatione iniquitatis uideo te esse. Respon-
dens autē symon dixit. Precamini uos pme
ad dñm: itc nichil ueniat sup me horū que
dixistis. Et illi quidem testificati et loquunt-
uerbū dñi. rediebant iherāmam: et multis
regionibz samaritanorū euangelizabant.

XXIII Angelus autē dñi loquuntus ē ad
philippū dicens. Surge et uade contra me
ridianū ad uā que descendit ab iherām in
gazam. hec ē deserta. Et surgens abiit. &
ecce uir ethyops eunuchus potens. candacis

regine ethiopū qui erat sup omnes gazas e.
uenerat adorare iherām: et reuerberatur
sedens sup currū suū legens q; ppheta ysa
yam. Dixit autē spc philippo. Accede: et ad
iunge te ad currū istum. Accurrens autē
philippus audiuit eum legente ysayam p
phetam. et dixit. P uitas ne intelligis que
legis? Qui ait. Et quomodo possim: si n̄
aliquis ostenderit michi? Rogauitq; phi-
lippum: ut ascenderet et sedereret secum.
Locus autē scripture quam legebat: erat hic.
Tanguā ouis ad occisionē ductus est: et sic
agnus coram condente se sine uoce sic non
apperruit os suū. In humilitate uidicū et
sublatum ē. Generationē illē quis enarrabit?
Qm̄ colletur de terra uita eius. Respon-
dens autē eunuchus philippo. dixit. Obscur-
te de quo ppheta dicit hoc: de se ande alio
aliquo. Apiens autē philippus os suum.
et incipiens a scriptura ista: euangelizavit
illi ihm. Et dum uent p uiam: uenerunt
ad quandā aquam. & att eunuchus. Ecce ag.
quis phibet me baptizari. Dixit autē phi-
lippus. Si credis ex toto corde licet. Et respon-
dens att. Credo dī filiū esse ihm xp̄m. &
uiuit stare currū. Et descendenterunt uten-
maguam philippus et eunuchus: et baptiza-
uit eum. Cum autē ascendissent de aqua.
spc domini rapuit philippū: et amplius n̄
uidit eum eunuchus. Ibat enim p uiam
suā gaudens. Philippus autē uiuentis ē
in arotho. Et ptransiens euangelizabit
ciuitatibz cunctis: donec ueniret cesarea.
XXIV Saulus autem adhuc spirans minarū
et cedis in discipulos dñi. accessit ad pncipē
sacerdotum. et petiit ab eo ep̄las in damascū
ad synagogas: ut siquos inueniasset huī
ue uiros ac mulieres. uinculos pducere
in iherām. Et cum iter faceret: contigit
ut appropinquaret damasco. Et subito cir-

53
cum fulsis eum lux de celo: et cadens in tra-
audiuit vocem dicentem sibi. Saule saule. quid
me persequeris? Qui dixit. Quis es domine?
Et ille. Ego sum ihesus quem tu persequeris.
Vtrum est tibi contra stimulum calcitra-
re. Et stupens ac tremefactus et terrore per-
cussus in eo quod factum erat: dixit. Domine:
quid me sis facere? Et dominus ad eum. Surge
et ingredere civitatem et dicetur tibi quid te
oporteat facere. Vnde autem illi qui comita-
bantur cum eo stabant stupefacti: audi-
tes quidem vocem neminem autem uidentes.
Surrexit autem saulus de terra: aperteque
oculis nichil videbat. Ad manus autem
illum trahentes. introduxerunt damascum:
et erat tribus diebus non uideans. et non man-
ducauit neque bibit. Erat autem quidam dis-
cipulus damasci: nomine ananias. Et dixit
ad illum in uisu domini. Ananias. At ille ait.
Ecce ego domine. Et dominus ad illum. Surge ua-
de in uicuum qui uocatur rectus: et quere
in domo uide saulum nomine tharsense.
Ecce enim orat! Et uidet iurum annaniam
nomine introeuntem. et imponentem sibi
manus ut uisum recipiat. Respondit
autem annanias. Domine: audiuui a multis de-
uiro hoc quanta mala scis tuus fecerit in
iberiam: et hic habet potestatem a principibus
sacerdotum. alligandi omnes qui uocant
nomen tuum. Duxit autem ad eum dominus:
Vade. quoniam uas electionis est michi iste: ut
portet nomen meum coram gentibus: et re-
gibus et filiis israel: Ego cum ostendam
illi: quanta oporteat eum pati per nomine
meo. Et abiit annanias et introuit do-
mum: et imponens ei manus dixit. Sau-
le frater: dominus misit me ihesus qui apparuit
tibi in uia qua ueniebas: ut uideas et im-
pletaris spiritum sanctum. Et confestim occiderunt ab
oculis eius tanquam squame: et uisum

cepit. Et surgens baptizatus est. Et cum
acepsisset cibum: confortatus est. fuit autem
cum discipulis qui erant damasci per dies ali-
quot. Et continuo ingressus paulus in syna-
gogis: predicabat ibi. quoniam hic est filius dei.
Stupebant autem omnes qui cum audiebant:
et dicebant. Nonne hic est qui expugna-
bat in iherusalem. eos qui inuocabant nomen
istud? Et huc ad hoc uenit: ut uincos illos
pduceret ad principes sacerdotum. **Saulus XXIV.**
autem multomagis conualescebat et confun-
debat iudeos qui habitabant damascum: af-
firmans quoniam hic est christus. Cum completerent autem
dies multi: consilium fecerunt uidej ut eum
inficerent. Noti autem facti sunt saulo.
insidie eorum. Custodiebant autem et portas
die ac nocte: ut cum inficerent. Accipi-
entes autem discipuli eius nocte per murum demu-
serunt eum: summittentes in spora. Cum
autem uenisset in iherusalem. temptabat iunge-
re se discipulis: et omnes timebant eum.
non credentes quia esset discipulus. Barna-
bas autem apprehensum illum. dixit ad apostolum:
et narrauit illis quoniam in via uidisset dominum.
et quia loquutus est ei: et quoniam in damasco
eo fiducialiter egere in nomine ihesu. Et erat
cum illis intans et exiens in iherusalem: fidu-
cialiter agens in nomine domini. Loquebatur
quoque cum gentibus: et disputabat cum
grecis: illi autem querebant eum occidere.
Quod cum cognoissent fratres: deduxerunt
eum cesaream: et dimisericorditer tharsum.
Ecclisia quidem per totam iudeam et galileam et
samariam habebat pacem: et edificabatur
ambulans in timore domini. et consolatione
scilicet spiritus replebatur. **XXVI.** Factum est autem
petrum dum pertransisset universos locos: de-
uenire ad scos qui habitabant iudee. Inue-
nit autem ibi hominem quendam nomine enea
ab annis octo iacentem in grabatto: qui

erat paraliticus. Et ait illi petrus. Enea sa-
net te ihc. xpc. surge et sterne tibi. Et con-
tinuo surrexit. Et uiderunt illū om̄s qui
habitabant liddę et larvę: qui conuersi
sunt ad dn̄m. In ioppe autē fuit quedā dis-
cipula nomine tabita: que interpretata di-
citur dorchas. Hec erat plena opibus bo-
nis et elemosinis quas faciebat. Factū ē
aut̄ in diebz illis: ut infirmata moreret.
Quā cum lauissent: posuerunt eam in ce-
naculo. Cum autē xpc esset lidda ab iop-
pe: discipuli audiētes quia petrus esset
in ea: miserunt duos iuros adeuin rogan-
tes. ne pigriteris uenire usq; ad nos. Ex
urgens autē petrus uenit cum illis. Et cum
aduenisset. dixerunt illum in cenaculū: et
circumsteterunt illū om̄es uiduę flentes.
et ostendebant tunicas et uestes quas facie-
bat illis dorchas. Eiectis autē omnibz fo-
ras petrus ponens genua orauit: et con-
uersus ad corpus dixit. Tabita surge. At
illa apuit oculos suos: et uiso petro resedit.
Dans autem illi manum: erexit eam. Et cū
uocasset scōs et uiduas: assignauit eam ui-
uam. Notum autē factum ē p uniuersam
ioppen: et crediderunt multi in dn̄o. Factū
ē autē ut dies multos moraret in ioppe:
apud quendā symonē coriariū. **XXVI** Vir
autē quidam erat in cesarea nomine cor-
nelius. centurio cohortis que dicit̄ italica.
religiosus ac timens dn̄m cum om̄i domo
sua. faciens elemosinas multas plebi. et de-
precans dn̄m semp: uidit in iusu manifeste
quasi hora nona diei angelū dī introeun-
tem ad se. et dicentē sibi. Cornelius. At ille
intuiens in eum: timore correptus dixit.
Quid est dn̄e? Dixit aut̄ illi. Orationes
tue et elemosine tue ascenderunt in memo-
riam in conspectu dī: et nunc mitte iuros
in ioppen. et accersi symonē quendam qui

cognommat̄ petrus. Hic hospitat apud sy-
monē quendā coriariū: cui est domus
uxita mare. hic dicet tibi. quid te oportet
at facere. Et cum discessisset angls qui lo-
quebat illi: vocauit duos domesticos suis
et militē metuentē dn̄m. et his qui illi pa-
rebarint. Quibz cum narrasset omnia: mi-
sit illos in ioppen. Postera autē die iter il-
lus facientibz et appropinquantibz cuncta
q; ascendit petrus in supiora. ut oraret
circa horam sextā. Et cum esuriret: uoluit
gustare. Parantibz autē eis ceddit sup
eum mentis excessus: et uidit clū aptū
et descendens uas quoddā uelut linteū
magnum quatuor micys summitti de celo
in terrā: in quo erant omnia quadrupedia
et serpentia t̄re. et uolatilia celi. Et facta
est vox ad eum. Surge petre: occide et man-
duca. Ait autē petrus. Absit dn̄e: quia
nūquā manducaui cōmune et immuni-
dū. Et vox iterū ad eū. Que ds purificauit:
tu ne cōmune dixeris. Hoc autē factum ē
p ter: et statim receptū est uas in celum.
Et dū intra se hestaret petrus. quid nam
ēt uisio quam uidisset: ecce uiri q̄ missi
erant a cornelio inquirentes domū symo-
nis. astiterunt ad ianuā. Et cum uocas-
sent: interrogabant si symon qui cognomi-
natur petrus illie haberet hospicium.
Pet̄ autē cogitante de iuisione: dixit sp̄c
ej. Ecce uiri tres querunt te. Surge itaq; et
descende. et uade cum eis nichil dubitans:
quia ego misi illos. Descendens autē petr̄
ad uiros dixit. Ecce ego sum quē queritis.
Que causa est pp̄ter quam uenistis?
Qui dixerunt. Cornelius centurio iur-
uistis et timens dn̄m. et testimonii ha-
bens ab uniuersa gente uideor: respon-
sum accepit ab anglo scō. accersi te in
domum suā. et audire uerba abs te. Intio-

ducens ġ eos recepit hospicio. Sequenti autē
die surgens pfectus est cum eis: et qđam
ex frīb; ab ioppe comitaz sunt eum. Altā
autē die: intruuit cesarē. **XXVII** ^I**C**or
nelius ī expectabat illos: conuocatis cogni
tis suis et necessarijs amicis. Et factum ē
cum introisset petrus: obuius ej cornelius.
pcidens ad pedes eius adorauit. Petrus
ū leuauit eum dicens. Surge: et ego ipse
homo sum. Et loquens cum illo intrauit
et inuenit multos qui conuenerant dixit q;
ad illos. Vos scitis quom ab hominatum
sit uiro video conuīgi aut accedere ad alie
nigenam: sed michi ostendit dñs nemine co
mune ait immundū dicere hominem. Propt̄
quod sine dubitatione ueni acerſitus. Inter
rogo ḡ: quam ob causam acerſisti me.
XXX Cornelius ī ait. Anuidus quarta
die usq; in hanc horam orans eram hora
nona in domo mea: et ecce uir stetit ante
me in ueste candida et ait. Cornelii exaudita
est oratio tua: et elemosine tue commemo
rate sunt in conspectu dei. Autem ḡ in iop
pen et acerſi symonē qui cognominatur pe
trus: hic hospitat in domo symonis cotarij
uitta mare. Confestim ḡ misi ad te: et tu
benefecisti ueniendo. Hunc ḡ om̄s nos as
sumus in conspectu tuo: audire omnia q;
cumq; sunt tibi precepta a dñō. Apiens
autē petrus os suum dixit. In uertate
compi qm̄ non ē psonarum acceptor dñs:
E in omni gente qui timet eum et opat
iusticiam acceptus ē illi. Uerbum misit
filis isti annuncians pacem p ibm xp̄m:
hic est omnium domin⁹. Vos scitis quod
factum ē uerbum p uniuersam uidcam,
Incipiens enim a galilea post baptismum
quod p̄dcauit iohannes ibm a nazareth.
quom uixit eum dñs spū sc̄ et uirtute: q;
ptransiuit benefaciendo et sanando om̄s

54

oppressos a diabolo. qm̄ dñs erat cum illo.
Et nos testes sumus om̄i que fecit in re
gione iudeorū. et iherlīm: quē occiderunt
suspendentes in ligno. Hunc dñs suscitauit
die tercia et dedit eum manifestum fieri.
n̄ omni populo h̄ testib; p̄ordinatis a deo/
nobis qui manducavim̄ et bibimus cum eo.
postquā resurrexit a mortuis. Et p̄cepit
nobis p̄dicare p̄plo et testificari: quia ipse est
qui constitutus ē a dō uidex uiuor et mor
tuor. Huic om̄s pphete testimonū phibent:
remissionē peccatorū accipe p nomen eius
omnes qui credunt in eum. Adhuc loquente
petro uerba hec: cecidit sp̄c s̄c̄ sup omnes q;
audiebant uerbum. Et obstupuerunt ex curū
cibione fideles qui uenerant cum petro: q;
et in nationes grā sp̄c sc̄ effusa est. Audie
bant enim illos loquentes linguis: et mag
nificantes deum. Tunc respondit petrus. Hū
quid aqua. quis phibere potest ut non bapti
zent hi qui sp̄m sc̄ acceperunt sicut et nos?
Et uisit eos in nomine ihu xp̄i baptizari.
Tunc rogauerunt eum: ut maneret apud
eos aliquot dies. **XXXI** ^I**A**udierunt autē
apti et fr̄s qui erant in iudea. qm̄ et gentes
recepérunt uerbum dī: et honorificabant dñm.
Cum autē ascendisset petrus iherlīmam: dis
ceptabant aduersus eū qui erant ex curu
sione dicentes. Quare introisti ad uiros p̄pu
cum habentes: et manducaſti cum illis.
Incipiens autem petrus: exponebat illis o
dinem dicens. Ego eram in ciuitate ioppe
orans: et uidi in excessu mentis uisionē de
scendens uas quoddam uelut linteum
magnum: quatuor inicis summitti de celo:
et uenit usq; ad me. In quo intuiens conſi
derabam: et uidi quadrupedia terre et be
stias et reptilia: et uolatilia celi. Audui
autē et uocē dicentē michi. Surge petre:
occide et manduca. Hixi autē. Nequaquam

dñe: quia cōmune aut immundū numquā
introvuit in osmeū. Respondit autē uox se
cundo de celo. Que d̄s mundauit. tu ne cō
mune dixeris. Hoc autē factum est p̄ter: et
recepta sunt rursus omnia in celum. Et ecce
confestim tres uiri astiterunt in domo in q̄
eram: missi a cesarea ad me. Dixit autē sp̄c
michi: ut irem cum illis nichil hesitans.
Venerunt autē mecum et sex fr̄s isti: &
ingressi sum in domū uiri. Narrauit autē
nobis quom̄ uidisset anglin in domo sua
stantē. et dicentem sibi. Mitte in ioppen
et acersi symone qui cognominat̄ petrus.
qui loquetur t̄ uerba in quibz saluus
eris tu et uniuersa domus tua. Cum au
tem cepisset logui: decidit sp̄e f̄s sup̄
eos sicut et sup̄ nos in inicio. Recordat̄
sum autē uerbi dñi sicut dicebat: iohes
quidē baptizauit aqua. uos baptizabi
mini sp̄u sc̄o. Siḡ eandē grām dedit il
lis d̄s sicut et nob̄ qui credidim̄ in dñm
ihsu xp̄m: ego quis etiā qui possem phi
bere dñm. ne daret illis sp̄m sc̄n credentibz
in nomine ihu xp̄i. His auditis tacuerit.
et glificauerunt dñm dicentes. Ergo et
gentibz d̄s pententiā ad uitā dedit. & illi
quidē qui disp̄li fuerant a tribulatione
que facta fuerat sub stephano. pambula
uerunt usq; phenicen. et cyp̄num. & anti
ochiam: nemini loquentes uerbū nisi solis
uideis. Crant autē quidā ex eis uiri cyp̄ri
et cyp̄enei: qui cum introvissent antiochiā.
loquebant̄ ad grecos annunciantes dñm
ihsu. et erat manus dñi cum eis: multus
q̄ numer̄ credentium conuersus est ad
dñm. Peruenit autē sermo ad aures
ecclī: que erat iherlīmis sup̄ istis: et mi
serunt barnabā usq; antiochiam. Qui
cum puenisset et uidisset grām d̄i. gau
sus ē: et hortabat̄ om̄s p̄posito cordis p̄

manere in dñō. quia erat uir bon⁹ et plen⁹
sp̄u sc̄o et fide: et apposita est turba mul
ta dñō. P̄fectus ē autē barnabas tharsum:
ut quereret saulū. Quem cum inuenisset.
p̄duxit antiochiam. et annū totum conuer
sati sunt in ecclī et docuerunt turbam
multā: ita ut cognominarentur p̄imum
antiochīs discipuli xp̄iani. **XXXI** I
bis autē diebz supuenerunt ab iherlīmis
pphetē antiochiam: et surgens un̄x̄t̄ eis
nomine agabus. significabat p̄ sp̄m famē
maginā futurā inuincito orbe trarum/
que facta est sub claudio. Discipuli autē
put̄ quis habebat p̄posuerunt in ministr
ium mittere habitantibz in iudea fr̄ibus:
quod et fecerunt. mittentes ad seniores p̄
manus barnabē et sauli. **XXXII** Eodē
autē tempore misit herodes rex manus:
ut affligeret quosdam de ecclī. Ocidit
autē iacobū. fr̄m iohannis gladio. Vides
autē quia placeret iudeis: apposuit appre
hendere et petrū. Crant autē dies azimo
rum. Quem cum apprehendisset misit in
carcerē: tradensq; quatior quaternionibz
militū custodiendū. uolens post pascha
p̄ducere cum pp̄lo. & petrus quidem ser
uabatur in carcere: oratio autē fiebat sine
utimissione ab ecclī ad deum p̄ eo. Cum
autē p̄ducturus eum esset herodes. in ipsa
nocte erat petrus dormiens inter duos
milites uinctus catenis duabz. & custo
des ante ostium. custodiebant carcere.
Et ecce angls dñi astitit. et lumen resulit
in habitaculo: p̄cusoq; latere petri suscta
uit eum dicens. Surge uelociter. Et cecide
runt catene de manibz eius. Dixit autē
angelus ad eum. Pretingere: et calcia te
caligas tuas. & fecit sic. Et dixit illi. Cir
cumda tibi uestimentū tuum: et sequere
me. Et exiens sequebat̄ eum: et nesciebat

qui uerum est quod fiebat p. anglm. Cestimabat autē se usum uidere. Transiunt autē pīam et scđam custodiām uenerunt ad portam ferream que dicit ad ciuitatem: que utro aperta est eis: Et exiūtes p̄cesserunt in eum unū: et conciūto discessit angls ab eo. & petrus ad se reuersus dixit. Hunc scio uere quia misit dñs angīm suūm. et eripuit me de manu herodis: et de omni expectatione plebis uideorū. Consideransq; uenit ad domum marie matris iohannis qui cognominatus ē marcus: ubi erant multa congregati et orantes. Pulsante autē petro ostū ianue: p̄cessit puella ad audiendum nomine rode. Et ut cognovit uocem petri pre gaudio n̄ aputt ianuā: sed intro currens nūcīauit stare petrum ante ianuam. At illi dixerunt ad eam. Insanis. Illa autē affirmabat sic se habere. Illi autē dicebant. Angelus eius ē. Petrus autē p̄seuerabat pulsans. Cum autē aperiuerent ostūm: uiderunt eum et obstupuerunt. Annuens autē eis manu ut tacerent: narrauit q̄m dñs eduxisset eum de carcere. Dicunt. Hunc ate iacobo et frībz het. & egressus: abiit in alium locum. **XXXII** **F**acta autē die erat n̄ parua turbatio inter milites: quid nam de petro factum ēt. Herodes autē cum re quisisset eum et n̄ inuenisset: inquisitione facta de custodibz iussit eos duci ad se. Descendensq; a iudea in cesareā: ibi commoratus est. Crat autē iatus tyrijs et sydonijs. At illi unanimes uenerunt adeum: et p̄suaso blasphemus qui erat sup cubiculū regis. postulabant pacem! eo quod alerentur regiones eoz ab illo. Statuto autē die herodes uestitus uelut regia sedit p̄tribunali: et concionabat ad eos. Populus autē acclamabat dī uoces: et n̄ hominis. Confestim autē p̄cessit eum angls dñi. eo qđ non dedisset honore deo: et consuēt

55
a uermibz. exspirauit. Verbum autē domini crecebatur et multiplicabatur. Barnabas autē et saulus reuersi sunt ab iherosolimis expleto ministerio: assumpto iohanne qui cognomina natus est marcus. **XXXV** **E**rant autē in ecclā que erat antiochiae p̄phete et doctore: in quibus barnabas et symeon qui uocabatur niger: et lucius cyrenensis. et manaeus qui erat herodis tetrarchē collactaneus et saulus. **M**inistrantibz autē illis dñō et ieuinanthibz: dixit sp̄c sc̄s. Separate michi barnabam et saulū: in opus quod assumpsi eos. Tunc ieuinantes et orantes. imponentesq; ei manus: dimiserunt illos. Et ipsi quidem missi ab sp̄c sc̄s. abierunt seleuciam: et inde nauigauerūt cyprium. & cum uenissent salamina: p̄dicauerunt uerbum dī in synagogis uideorū. Habebant autem et iohannē in ministerio. & cum pambulassent uniuersam insulam usq; ad paphum: inuenierunt uirū quendā magum. p̄seudo p̄phetam. iudeum. cui nomē erat bariesū: qui erat cum p̄consule sergio paulo. uiro prudente. Hic accersitis barnaba et saulo: desiderabat audire uerbum dī. Resistebat autē illis elimas magus. sic enim interpretatur nomen eius: querens auertere p̄consulem a fide. Saulus autē qui et paulus repletus sp̄c sc̄s: intuens in eum dixit. O plene omni dolo et omni fallacia. fili diaboli. inimice omnis iusticie dī: non desimus subuertere uias dñi rectas. & nūce ecce manus dñi sup te: et eris excus non uidens solem usq; ad tempus. & confestim cecidit in eū caligo: et tenebris: et circuiens querebat qui ei manum daret. Tunc p̄consul cum uidisset hoc factum credidit: ammirans sup doctrinā dñi. **XXXVI** **E**t cum a papho nauigasset paulus et qui cum eo erant: uenerunt pergen pamphile. Iohannes autē discedens abeis: reuersus est iherusalem. Paulus et

barnabas ptranscuntes pergen uenerunt an
tiochia p̄ sydie. et ingressi synagogam die
sabbator federunt. Post lectionem autem
legis et prophetarum miserunt principes syna-
goge ad eos dicentes. Viri fr̄s. si quis ē in uob
sermo exhortationis. ad plebem dicte. Surget
autē paulus. et manu silentium indicens
at. Hui usrlx. et qui timeat dñm audite.
D̄s plebis usrl elegit patres n̄os et plebē
exaltavit cum essent incole in terra egip
t. et in brachio excuso eduxit eos ex ea. et
p̄ quadraginta annos temp. mores eorum
sustinuit in deserto. et destruens gentes sep
tem in terra chanaan. sorte distribuit eis
terram cor. quasi post quadrageitos & qn
quagutta annos. Et post hec dedit iudices
usq; ad samuel prophetam. et exinde postula
uerunt regem. et dedit illis d̄s saul filiū
eis. uirū de tribu beniamin annis quadra
ginta. Et amoto illo suscitauit illis dauid
regem. cui testimonium phibens dixit. In
ueni dauid filiū uesse uirū sedm cor meum.
qui faciat om̄s uoluntates meas. Hui d̄s
ex semine sedm permissionē eduxit israel
saluatorē ibm. p̄dicante iohanne ante fa
ciem aduentus eius. baptismum pentente
omni pplo isrl. Cum impleret autē iohannes
cursum suum dicebat. Quem me arbitria
mim esse n̄ sum ego. sed ecce uenit post me
cui non sum dignus calciamenta p̄dum
soluere. **XXXVII** **V**iri fr̄s filii generis
abraham. et qui in uobis timent dñm. uobis
uerbum salutis hui missum ē. Qui enim
habitant iherlm et principes eius. hunc
ignorantes et uoces prophetarum que p̄ om̄e
sabbatum legunt uidicantes impleuerunt.
et nullā causam mortis inuenientes in eo. pe
cierunt a pplo ut interficerent eum. Cūq;
consummassent omnia que de eo sc̄pta erāt.
deponentes cū de ligno posuerunt in monu

mento. D̄s ū suscitauit eum a mortuis ter
die. qui uisus est p̄ dies multos his qui si
mul ascenderant cum eo de galilea in iher
alem. qui usq; nunc sunt testes eius ad ple
bem. Et nos uobis annunciam eam que ad
patres n̄os reppressio facta est. qm̄ hanc d̄s
adimpleuit filiis n̄ris. resuscitans ibm. sicut
et in psalmo sc̄do sc̄ptum ē. Filius m̄s es tu/
ego hodie genui te. Quod autē suscitauit
eum a mortuis amplius iam n̄ reuersurum
in corruptionē. ita dixit. Quia dabo uobis
sc̄ā dauid fidelia. Ideoq; et alias dicit. Dauid
enum in sua generatione cum amministra
set uoluntati d̄i. dormiuit et appositus ē
ad patres suos. et uidit corruptionē. Que
uero d̄s suscitauit n̄ uidit corruptionem.
Notum ḡ sit uobis uiri fr̄s. quia p̄ hunc
uobis remissio peccatorum annunciatur ab
hominib; quibus n̄ potuisti in lege moysi
uictificari. in hoc omnis qui credit uictificat.
Videte ḡ ne supueniat uobis quod dictū
est in prophetis. Videte contempores et am
miramini. et disperdimini. quia opus ego
operor in dieb; uirū. opus quod n̄ creditis
si quis nartauerit uob. Exiuntib; autem
illis. rogabant ut sequenti sabbato loqueren
tur sibi uerba hec. Cumq; dimissa esset syna
goga. sequitq; sunt multi uideorū et colentū
aduenarum paulum et barnabam. Qui lo
quentes suadebant eis ut p̄manerent in
grā d̄i. Sequenti ū sabbato pene uniuersa ci
uitas conuenit audire uerbum dñi. Viden
tes autē turbas uidej repleti sunt zelo. et
contradictebant his qui a paulo dicebant
blasphemantes. Tunc constanter paulus
et barnabas dixerunt. Uobis oportebat p̄
mum loqui uerbum d̄i. sed qm̄ repellitas
illud et indignos uos uicatis eternē ure.
ecce conuertimur ad gentes. Sic enī p̄cepit

nobis dñs. Posui te in luce gentibꝫ. ut sis in salutē usq; ad extreum terrę. Audientes autē gentes gauſe sunt et glificabant uerbum dñi. et crediderunt quotquot erant p ordinati ad uitā eternam. Disseminabatur autē uerbum dñi p̄nuersam regionē. Iudei autē concitauerunt religiosas mulieres et honestas et p̄mos ciuitatis: et excitauerunt p̄sequitionē in paulū et barnabā. et ciecerūt eos de simbꝫ suis. At illi excusso puluere pe dum in eos: uenerunt ȳcomū. Discipuli q̄q; replebantur gaudio et spū scō. **XXXVII.**

Eactum ē autē in ȳcono ut simul intraverint in synagogā uideorū et loquerentur: ita ut crederet iudeorū et grecorum copiosa multitudo. Qui ū increduli fuerunt iudej: suscitauerunt et ad iracundia concita uerunt animas gentiū aduersus fratres. Dñs autē dedit cito pacem. Multo ḡ tēpore demorati sunt fiducialiter agentes in dñō. testimonium phibente uerbo gr̄e ſuę dan tes signa et p̄digia fieri p̄ manus eorum. Divisa ē autē multitudo ciuitatis: et quidā quidem erant cum iudeis quidam ū cum aplis. Cum autē factus effet impetus gen tilium et uideo cum p̄ncipibꝫ ſuis. ut contumelijs afficerent et lapidarent eos: intel ligentes confugerunt ad ciuitates lichaonis. listrā. et derben. et uniuersam in circu tu regionem: et ibi euangelizantes erant.

XXXVIII. Et quidam uir in listris infirmus pedibꝫ ſedebat claudus ex utero matris ſue: qui numquā ambulauerat. Hic audiuit paulū loquentē. Qui intutus eum et uidēs quia haberet fidem. ut ſaluu fieret: dixit magna uoce. Surge ſup pedes tuos rectus. Et exiliuit et ambulabat. Turbe autē cum uidiffent quod fecerat paulus: leuauerunt uocē ſuam lichaonice dicentes. Uy ſimiles facti hominum descenderunt ad nos. Et

uocabat barnabā iouē: paulū ū mercuriū: qm ipſe erat dux uerbi. Sacerdos quoq; iouis qui erat ante ciuitatē: tauros et coronas ante ianuas afferens uolebat cum populis ſacrificare. Quod ubi audierunt apli barnabas et paulus: conſuſis tunicis ſuis. exili erunt ad turbas clamantes et dicentes. Vix quid hec faciat? & nos mortales ſumus ſi miles uobis homines. annunciantes uobis abhis uanis conuerti ad dñm uiuū qui fecit celum et tiā mare et omnia que in eis ſunt. q̄ij in preteritis generationibꝫ dimiſit om̄s gentes ingredi uias ſuas: et quidē n̄ ſine testimonio ſeneti pſu reliquit bene faciens. de celo dans pluuias et tempora fructifera implens cibo et leticia corda uā. & hec dicentes: uix ſedauerunt turbas ne ſibi immolarent. Supuenerunt autē quidam ab antiochia et ȳcono uidei: et pſuis ſis turbis lapidantesq; paulum. traxerunt extra ciuitatē estimantes eum mortuū eſſe. Circumdantibꝫ autē eum diſcipulis ſurgens intrauit ciuitatē: et poſte die pfectus ē cum barnaba in derben. Cumq; euangeli zassent ciuitati illi et docuiffent multos. reuerſi ſint lystram. et ȳconū et antiochiā confirmantes animas diſcipulorū exhortantesq; ut p̄manerent in fide: et qm p̄ multa tribulationes oportet nos intrare in regnum dī. & cum conſtituiffent illis p̄ ſingulas ecclias preebiteros. et oraffent cum ieunationibꝫ: commendauerunt eos dñō in quē crediderunt. Transiuntq; p̄lydiā uenient in pamphiliā. et loquentes in p̄gen uerbo dñi descendēt in ȳtaliā. et inde nauigauerunt antiochiam: unde erant tradi ta gr̄e dī in opus quod compleuerunt. Cum autē ueniffent et congregaſſent eccliam retulerunt quanta feciſſet dī cū illis: quia apiuſſet gentibꝫ oſtium fidej. **XL**

Morati sunt autem tempus n̄ modicū cum discipulis. Et quidam descendentes de iudea docebant fr̄es: quia nisi circumcidamini sedic mōysi. non potestis saluari. Facta ḡ seditione n̄ minima paulo et barnabe aduersum illos. statuerunt ut ascenderent paulus et barnabas. et q̄dēm alijs ex alijs ad ap̄tos et p̄bros in iherl̄m. sup̄ hac questione. Iuli ḡ deducti ab eccl̄ia. p̄transiebant phenicen et samaram. narrantes conuersationē gentium et faciebant gaudū magnum omnibus fr̄ibz. Cum autē uenissent iherl̄mā suscep̄ti sunt ab eccl̄ia et ab apl̄is et a se moribus annunciantes quanta d̄s fecisset cum illis. Surrexerunt autē quidā de heresi phariseorū qui crediderant dicentes. quia oportet circumcidī eos. p̄cipere quoq; seruare legem mōysi. Conuenērūt autē apl̄i et seniores uidere de uerbo hoc. Cum autē magna conquisitio fieret: surgens petrus dixit ad eos. Viri fr̄es. uos scitis q̄m ab antiquis diebus in nobis elegit d̄s p̄ os meum audire gentes uerbū euangely et credere: et qui nouit corda d̄s testimonii phibuit dans illis sp̄m sc̄m sicut et nobis. et nichil discreuit inter nos et illos. fide purificans cōda eoz. Hunc ḡ quid temptatis d̄m. imponere uigum sup̄ ceruicē disciplorū. quod neq; patres nr̄i neq; nos portare potuimus? Sed p̄ grām d̄i ih̄u credimus saluari quemadmodū et illi. Tacuit autē omnis multitudo: et audiebant barnabas et paulus. narrantes quanta fecisset d̄s signa et pdigia in gentibz p̄ eos. Et postquam tacuerunt: respondit iacobus dicens. Viri fr̄es audite me. S̄ymon narrauit quēadmodum p̄mū d̄s uisitauit sumere ex gentibz populum nomini suo: et

huc concordant uerba p̄phetarum sicut scriptum est. Posthec reuertar et edificabo tabernaculum dauid quod decidit et dirita eius redificabo. et erigam illud: ut requirant ceteri hominū dñm. et om̄s gentes sup̄ quas inuocatum ē nomen meum. dicit dñs faciens hec. Notum a seculo est dñō opus suum. Propter quod ego dico n̄ inquietari eos qui ex gentibus conuertunt ad dñm: h̄ scribere ad eos ut abstineant se a contaminationibus simula chiorū. et fornicatione suffocatis et sanguine. Moyses enim a temporibus antiquis habet in singulis ciuitatibz q̄ eum p̄dicent in synagogis: ubi p̄ omne sabbatum legitur. Tunc placuit apl̄is et senioribz cum omni eccl̄ia eligere uiros ex eis et mittere antiochiam cum paulo et barnaba. uidam qui cognominatur barsabas. et sylam. uiros primos in fratribz. scribentes p̄ manum eoz. **XLI.** Apl̄i et seniores fr̄es. his qui sunt antiochiae. et syrie. et cylicie fr̄ibz ex gentibus salute. Qm̄ audiuimus quia quidā genibus exēunte turbauerunt uos uerbis. euertentes animas uras quibz n̄ manda uimus: placuit nobis collectis munū eligere uiros. et mittere ad uos cum carissimis nr̄is barnaba et paulo. hominibus qui tradidierunt animas suas p̄ nomine dñi nr̄i ih̄u xp̄i. Misimus ḡ iudā et sylam: qui et ipsi nobis uerbis referant eadem. Misum est enim sp̄ū sc̄o et nob̄ nichil ultra imponere uobis oneris: quā hec necessario ut abstineatis uos ab immolatis simulachriō et sanguine suffocato et fornicatione. et ea que uobis fieri n̄ uultis. alijs ne feceritis: a quibus custodiētes uos. bene agetis. Halete. **XLII.** Illi ḡ dimisi descenderunt in antiochiam!

et congregata multitudine tradiderunt epistolam. Quā cum legissent: gauiſ ſe ſup consolationē. Judas autē et ſylas et ipſi cū eent pphete. uerbo plurimo consolati ſt frēs: et conſirmauerunt eos. Facto autē ibi tempore aliquanto: dimiſſi ſunt cum pace a frībus ad eos qui miſerant illos.

Viſum eſt autē ſyſe ibi remanere: ſolus autē iudas abit. Paulus autē et barnabas morabat in antiochie: docentes et euangelizantes cum alijs plurib; uerbi dñi. Post aliquot autē dies. dixit ad barnabam paulus. Reuertereſt uisitemus frēs pnuuerſas ciuitates in quibus predi cauiimus uerbi dñi. quom̄ ſe habeant. Barnabas autē uolebat ſecum aſſumere et iohem: qui cognominatur marcus. Paulus autē rogapat eum: ut qui diſcēſſet ab eis de pamphilia et n̄ iſſet cū eis in opus. non debet recipi. Facta eſt autē diſſenſio ita ut diſcederent ab iuicem. et barnabas quidē aſſumpto marco nauigaret cypriu. paulus uero electo ſyla pfectus eſt traditus grē dñi a frībz. Ambulabat au tem ſyriam. et eliciam conſirmans ecclās: papiens cuſtodiare pcepta apłorū et ſe morū. & cum circuueret has regiones: p

Euent in derben et listrām. **XLIII.**
Et ecce diſcipulus qđam erat ibi nomine thymotheus. filius mulieris uidue fide lis. patre gentili. Hunc testimoniu bonū reddebat. qui listris erant et ycomo frēs. Hunc uoluit paulus ſecum pfectiſci: et aſſumens circumcidit eum. ppter uideos qui erant in illis locis. Sciebant enim omnes quod pater eius gentilis eſſet. Cū autē ptransiſſerent ciuitates: tradebant eis cuſtodiare dogmata. que erant decreta ab apłis et ſeniorib; qui eſſent iherosolimis. Eccleſie quidem conſirmabantur fide:

et habundabant numero cotidie. Transiunt autē phrigiam et galacie regionē: uicti ſunt a ſcō ſpū logui uerbum in asya. Cum uenuerent autē in myſia temptabant ure in hythiam: et n̄ pmiſit eos ſp̄s ihu.

XLI **H**um autē ptransiſſerent miſiam de ſcenderunt tradiem: et uifio p noctem pa lo oſtenſa ē. Vir macedo quidam erat ſtan: et deprecans eum et dicens: transiens in macedoniā adiuua nos. Ut autē uiſum uidit statim queſiuimus pfecti in mace domini: certi facti quod uocasset nos d̄s euangelizare eis. Nauigantes autē a troade recto curſu uenimus ſamotraciam. et ſequenti die neapolim. et inde philippis: que ē prima part macedonię ciuitas colo nia. Eramus autē in hac urbe dieb; aliḡt conſiſtentēs. Die autem ſabbatorū egressi fu mus foras portam iuxta flumen ubi uide batur oratio eſſe: et ſedentes loquebamur mulierib; que conuenerant. **XLV.** **E**t quidam mulier nomine lidia. purpurareā ciuitatis thiathurenorū colens dñi audiuit: cui dñs aperuit cor intendere his que a paulo dicebantur. Cum autē baptizata eſ ſet et domus eius: dep̄cata eſt dicens. Si iudicauis me fidelem eē in dñō: introire in domum meā et manet. Et coegit nos.

XLVI. Factum eſt autē ciuitib; nobis ad oratione puellam quandā habentem ſp̄m phitoniē obuiare nobis: que queſtiū magnum preſtabat dñs ſuis diuinando. Hec subſecuta paulū et nos: clamabat dicens. Iſti homines ſerui dī excelsi ſunt: qui annunciant uobis uiam ſalutis, Hoc autē faciebat multis diebus. Voleb autē paulus: et conuersus ſp̄y dixit. Pre cipio tibi in nomine ihu xp̄i: exi ab ea. Exiit eadē hora. Uidentes autē dñi eius quia exiit ſpes queſtus eorū. appre

bendentes paulum et sylam p̄duxerunt in
forum ad p̄ncipes: et offrēt̄ eos magistra-
tib⁹ dixerunt. **H**i homines conturbant cui-
tam̄ n̄am cum sint iudei: et annunciant
mōrē quē non licet nob̄ suscipere neq; facere.
cum simus romani. Et concurrit plebs ad
uersus eos: & magistratus scissis tunicis
eorum. uisserunt eos uirgis cedi. Et cū
multas plagas eis imposuissent. miserunt
eos in carcere: p̄cipientes custodi ut dili-
genter custodiret eos. Qui cum tale pre-
ceptū accepisset: misit eos in interiorē
carcerē. et pedes eorum struxit in ligno.
Media autē nocte paulus et sylas ado-
rantes laudabant deum: et audiebant
eos qui in custodia erant. Subito uero
terre motus factus ē magnus. ita ut mo-
uerentur fundamenta carceris: et statim
apta sunt omnia ostia: et uniuersorū uin-
cula soluta sunt. **E**xpefactus autem cu-
stos carceris. et uidens aptas ianuas carce-
ris. euaginato gladio uolebat se interficere.
estimans fugisse uincos. **C**lamauit autē
pauluōce magna dicens. **N**ichil feceris t̄
mali: uniuersi enim hic sumus. Petiōq;
lumine intrgressus est. et tremefactus
p̄cidit ad pedes pauli et syle: et p̄ducens
eos foras att. **H**ui quid me oportet facere:
ut saluus siam? At illi dixerunt. Crede in
dñm ih̄m: et saluus eris tu et dominus tua.
Et loquuti sunt ei uerbum dñi: cum om-
nib⁹ qui aderant in domo eius. & toller̄
eos in illa hora noctis. lauit plagas eorū:
et baptizatus ē ip̄e et omnis dominus eius
continuo. **C**umq; p̄duxisset eos in domū
suā apposuit eis mensam: et letatus
est cum omni domo sua. credens deo.
& cum dies factus esset: miserunt ma-
gistratus luctores dicentes: **D**imituite ho-
mines illos. **N**unciauit autē custos car-

ceris uerba hec paulo: quia miserunt magi-
stratus ut dimittantur. **N**unc ḡ extun-
te in pace. Paulus autē dixit eis. **S**icos
nos p̄blicē indempnatos homines roma-
nos miserunt in carcere: et nūc occulte
nos eiciunt? **N**on ita: sed ueniant et ipsi
nos eiciant. **N**unciauerunt autē magi-
stratib⁹ luctores uerba hec: timueruntq;
audito quod romani essent. & uenientes
dep̄cati sunt eos: et educentes rogabant
ut egredierentur de urbe. Exeentes autē
de carcere intrauerunt lydiām: et uisis
frīb⁹ consolati sunt eos et p̄feci sunt.
Cum autē pambulassent amphipolim. et
apolloniam. uenerunt thesalonicā: ubi
erat synagōga uideor̄. **S**cđm consuetudinē
autē paulus intrauit ad eos: et p̄ sabbati
tria disserebat eis de sc̄pturis: ad aperiens
et insinuans quia xp̄m oportuit pati et
resurgere a mortuis: et quia hic est xp̄c
ih̄c quem ego annuncio uobis. Et quidam
ex eis crediderunt et adiuncti sunt pau-
lo et syle: et de colentib⁹ gentibusq;
magna multitudo: et mulieres nobiles
non paucē. **XI. VII.** **Z**elantes autē
iudei assumentes qđ de uulgo uiros quos
dam malos. et turba facta concitaerunt
ciuitatem: et assisterent domui iasonis. que
rebant eos p̄ducere in pp̄lin. Et cum non
inuenissent eos trahebant iasonē et qđdā
fr̄es ad principem ciuitatis clamantes. qđ
hi qui orbem concitant et huic uenerunt
quos suscepit iason. et hi omnes contra
decreta cesaris faciunt regem alii dicentes
esse ih̄m. **C**oncitaerunt autē plebem et
p̄ncipes ciuitatis audientes hec: et accepta
satisfactione ab iasonē et a ceteris dimise-
runt eos. fr̄es uū confestim p̄ noctem dimi-
serunt paulum et sylam in berœam. Qui
cum uenissent: in synagogam uideor̄

introierunt. Hi autem erant nobiliores eorum qui sunt thesaronum qui suscepunt uerbum cum omni auditate cotidie scrantes scripturas si hec ita se haberent quemadmodum paulus annunciat. & multa quidem crediderunt ex eis et gentilium mulierum honestarum & uiri non paucum. Cum autem cognouissent in thesalonica uidelicet quia et berœ pœdium est a paulo uerbum dei: uenerunt et illuc commouentes & turbantes multitudinem Statimque tunc paulum dimiserunt fratres: ut iret usque ad mare. Syras autem et thyre mothē remanserunt ibi. Qui autem deducabant paulum: pduxerunt eum usque ad athenas. & accepto mandato ab eo ad syram & timotheum ut quam celeriter uenirent ad illum: profecti sunt. Paulus autem cum athenis eos expectaret: incitabatur spiritus eius in ipso. uidens idolatrie deditam ciuitatem. Disputabat ergo in synagoga cum uidelicet et coletibus domini: et in foro per omnes dies ad eos qui aderant. Quidam autem epicuri et stoici philosophi discebabant cum eo: et quidam dicebant. Quid uult seminator uerborum hic dicere? Alii uero irridebant nouorem deo. Non uidetur annunciator esse: quia ibi et resurrectione annuntiabat eis. & apprehensum eum: ad atriopagum duxerunt dicentes. Possumus scire que est hec noua que a te dicit doctrina? Ioua enim quodam infers auribus natus. Volumus enim scire: quid nam uelint hec esse. Athenienses autem omnes et aduenientes hospites ad nichil aliud uocabant: nisi aut dicere aut audire aliquid noui. **XLI.** Stans autem paulus in medio atriopagi ait. Viri athenienses: per omnia quasi supsticiosos uos uideo. Preteriens enim et uidens simulacra uram: inueni et aram in qua sacerdotum erat ignotus deo. Quod ergo ignorantes colitis! hoc ego

annuncio uobis. Deus qui fecit mundum et omnia que in eo sunt: hic ehi et terre cum sit dominus non manu factis templis inhabitat nec manib[us] humanis colitur. indigens aliquo: cum ipse d[omi]n[u]s omnibus uitam et inspirationem et omnia. fecitque ex uno homine omne genus hominum. inhabitare super universa faciem terre: definiens statuta tempora et terminos habitationis eorum dedit hominibus querere dominum si forte attrectent eum aut inueniant: quamvis non longe sit ab uno quoque n[ost]ri. In ipso enim uiuimus et mouemur et sumus: sicut et quidam uirum poetarum dixerunt. Ipsius enim et genus sumus. Genius enim cum sumus domini non debemus estimare auro aut argento aut lapidibus sculpture artis. et cogitationi hominis. diuinum esse simile. Et reporta quidem huius ignorantis despiciens dominum. nunc annunciat hominibus ut omnes ubique penitentiam agant: eo quod statuit diem in qua uideatur est orbem in equitate. in uiro ihu in quo statuit fidem probens omnibus suscitans eum a mortuis. Cum audissent autem resurrectionem mortuorum quidam quidem iridebant. quidam uero dixerunt. Audiemus te de hoc iterum. Sic paulus exiuit de me dio eorum. **XLII.** Quidam uero uiri adherentes ei crediderunt: in quibus et dionysius atriopagita et mulier quendam no[n]e damaris: et aliis cum eis. Posthec egressus ab athenis uenit corinthum: et inueniens quendam uideum nomine aquilam pontem cum genere. qui nup[er] uenerat ab italia: et per risillum proxorem eius. eo quod precepisset claudius discedere omnes uideos a roma. accessit ad eos: et quia eiusdem erat artis manebat apud eos et opabatur. Erat autem scenofactrix artis. Disputabat autem in synagoga per omne sabbatum interponens

nomen dñi ihu: suadebatq; iudeos et grecos. Cum autē uenissent de macdonia sy las et timotheus instabat uerbo pauli? testificans iudeis esse xp̄m ihm. Contra dicentib; autē eis et blasphemantib; excusens uestimenta sua dixit adeos. Sanguis ur̄ sup caput ur̄m: mundus ego ex hoc ad gentes uadom. Et migrans inde in trauit in domum cuidam nomine titi iusti colentis dñm: cui domus erat coniuncta sinagoge. Crispus autē archisynagogus credidit dño cum omni domo sua: et multa corinthior audientes credebant. et baptizabant. Dicit autē dñs nocte p̄usionem paulo. Non timere. sed loque te et ne taceas. propter quod ego tecum sum et nemo apponetur tibi ut noceat te: qm̄ ppl̄s est m̄ multus in hac ciuitate. Sedit autē annum et sex menses: docens apud eos uerbū dei. **L** **G**allione autē p̄consule achaie. insurrexerunt uno animo iudei in paulū. et ad duxerunt eū ad tribunal dicentes: qā contra legem hic suadet hominib; colere dñm. Incipiente autē paulo aperire os: dixit gallio ad iudeos. Si quidem eēt iniquū aliquid aut facimus pessimum. o uiri iudei: recte uos sustinerem. Si uero questiones sunt de uerbo et nominib; legis ur̄e. uos ipsi uideritis: uider ego horū nolo eē. Et minauit eos a t̄bunali. Apphendentes autē om̄s greci sostenen principē synagoge. perciebant eum ante tribunal: et nichil horū gallioni curie erat. Paulus uero cum adhuc sustinuerat dies multos. fr̄ib; ualefaciens nauigauit syriam. et cum eo priscilla et aquila: q̄ sibi totenderat in cencris caput. Habant enim uotū. Deuentq; ephesum: et illos ibi reliquit. Ipse uero ingressus syna-

gogam: disputabat cum iudeis. Rogauitib; autē eis ut ampliori tempore manaret non consensit. sed ualefaciens et dicens oportet me sollempnē diem aduenientē facere iherolimis. et iterum reuertar ad uos dō uolente. p̄fectus est ab epheso. et descendens cesareā ascendit et salutauit eccliam. et descendit antiochiam. Et facto ibi aliquanto tempore p̄fectus ē pambulans ex ordine galaciam regionē. et phrigiam. confirming om̄s discipulos. **v**ndeus autē quidā appollo nomine **L** **A**lexandrinus natione vir eloquens dicebat ephesum: potens in sc̄pturis. hic erat edocitus uiam dñi. et seruens sp̄u loquebatur et docebat diligenter ea que sunt in ihu: sciens tantū baptismū ioh̄is. **H**ic q̄ cepit fiducialiter agere in synagoga. Quem cum audisset priscilla et aquila assumperunt eum: et diligentius exposuerunt ei uiam dñi. Cum autē uellet ire agaiam: exhortati fr̄es sc̄pserunt discipulis ut susperarent eum. Qui cum uenisset: contulit multū his qui crediebant. Uehementē enim iudeos renuebat publice: ostendens p̄ sc̄pturas esse xp̄m ihm. factum est autē in dieb; illis cum apollo esset corinthi. ut paulus p̄agritatis superioribus partib; ueniret ephesum. et inueniret quoddam discipulos: dixitq; ad eos. Si sp̄m sc̄m accepistis credentes? At illi dixerunt ad eum. Sed neq; si sp̄c sc̄s est audiuius. Ille uero att. In q̄ ergo baptizati estis? Qui dixerunt. In iohannis baptismate. Dicit autē paulus. Ioh̄es baptizauit baptismo penitentie ppl̄m. dicens mecum qui uenturus esset post ipsum ut crederent: hoc est in ihm. His auditis: baptizati sunt in nomine dñi ihu. Et cum iposuisset illis

mamum paulus. uenit sp̄c sc̄s sup̄eos: et loquebant̄ linguis et pp̄hetabant. Erant autē om̄s iuri fere duodecim. Introgress⁹ autē synagogam. cum fiducia loquebāt̄ p̄ tres menses: disputans & suadens de regno dī. Cum autē quidā indurarent̄ et n̄ crederent maledicentes iuain dñū. coram multitudine: discedens ab eis segregauit discipulos. cotidie dispeccans in scola tyrami curusdam. hoc autē factum ē p̄ biennū: ita ut omnes qui habitabant in asia audi rent uerbum dñi. uidej atq; gentiles. Uir tatesq; non modicas q̄slibet d̄s faciebat p̄ manus pauli. ita ut etiam sup̄ languidos deferrent a corpore aus sudaria uel semi cincia: et recedebant ab eis languores. et sp̄c nequā egrediebant̄. **LII.** Temp tauerunt autē quidam et de circueuntib; iudeis exorcistas. inuocare sup̄ eos qui habebant sp̄c malos nomen dñi ih̄u dicentes. adduero uos p̄ ih̄m quē paulus p̄dicat. Erat autē quidam sceue iudei principis sacerdotum septem filij. qui hoc faciebant. Respo dens autē sp̄c nequam dixit eis. Ih̄m nouj et paulum scio: uos autē qui estis? Et in siliens homo in eos in quo erat demonū pessimum. et dominatis amboz inualuit contra eos: ita ut nudi et uulniciati ef fugerent de domo illa. Hoc autē notum factum ē omnib; iudeis atq; gentilib; q̄ habitabant ephesi: et cecidit timor super om̄s illos. et magnificabat̄ nomen dñi ih̄. multaq; credentium uenabant̄ confitentes et annunciantes actus suos. Muli autem ex his qui fuerant curiosa sectati. contulerint libros et combusserunt corā omnib;: et cō putatis precijs illoz inuenierunt pecunia denarioz quinquaginta milii. Ita fortiter uerbum dñi crescebat et confirmabatur. His autē expletis. p̄posuit paulus in sp̄u

transita macedonia et achaia ire iherōtimam dicens: qm̄ postquā fieri ibi oportet me et romam uidere. Mittens autem vi macedoniam duos ex ministrantib; sibi timotheū et erastum: ipse ad tempus remansit in asia. **LIII.** Facta est autē in illo tempore turbatio n̄ minima de iua dñi. Demetrius enim quidam nomine argentarius. faciens edes argenteas diane: prestabat artificib; n̄ modicum questū. Quos conuocans et eos qui eiusmodi erant opifices dixit. Viri sci tis quia de hoc artificio acquisitio est nobis: et uidetis et auditis. quia n̄ solum ephesi. sed pene totius asye paulus hic suadens auertit multā turbā dicens. qm̄ n̄ sunt dij qui manib; fiunt. Non solum autē hec periclitabit̄ nobis pars in redar gitionē uenire. sed et magna diana ephesiorum. Et impleta est ciuitas confusionē: et impetum fecerunt uno animo in theatrū. rapto gaio et aristargo macedonib; comitib; pauli. Paulo autē uolente intiare in ppl̄m: n̄ pmiserunt discipuli. Quidam autē et de asy principib; qui erant amici eius misserunt ad eū rogantes ne se daret in the atrum. Alij aut̄ aliud clamabant. Erat enim ecclia confusa: et plures nesciebant qua ex causa conuenissent. De turba autē detraherunt alexandrū. pp̄pellentib; eum iudeis. Alexander ḡ manu silentio postulato: uolebat rationē reddere populo. Quē ut cognoverunt iudeū esse: uox facta ē una omniū quasi p̄ horas duas clamantū. magna diana ephesiorum. Et cum sedasset scriba turbas dixit. Vir ephesij. quis enim ē hominū q̄ nesciat

ephesiorum ciuitate. curtrice esse mag-
ne diang iousq; pls.^o Cum ḡ his contra-
dici non possit: oportet uos sedatos esse.
et nichil temere agere. Adduxisti enim
homines istos: neq; sacrilegos. neq; blas-
phemantes deam urām. Quod si deme-
trius et qui cum eo sunt artifices. habent
aduersum aliquē carissam: conuentus fo-
renses aguntur et pconsules sunt: accu-
sent iniucem. Siquid autē alterius re-
queritis: in legitima ecclia poterit absol-
ui. Nam et peditamur argui seditionis
hodiernae: cum nullus obnoxius sit de q̄
nos possimus reddere rationē concurs⁹
istius. Et cum hec dixisset: dimisit ecclām.

Postquam autem cessauit tumult⁹. LXXX.
uocatis paulus discipulis exortatus
eos uale dixit: et pfectus est ut iret in
macedonā. Cum autē pambulasset parte⁹
illas. et exhortatus eos fuissest multo ser-
mone: uenit ad greciam. Vbi cum fuis-
set menses tres. facte sunt illi insidie a
iudeis nauigatio in syriam: habuitq;
consilium ut reuerteretur p macedoniā.
Comitatus est autē eum sōspater pyr-
ribervensis: thessalonicensium u aristar-
cus. et secundus. et gaius. & derbeus. et
thymotheus: asyam uero titus et thō-
simus. Hi cum precessissent: sustinuerunt
nos troade. Nos u naugauimus post
dies azimor a philippis. et uenimus ad
eos troadā in diebus quinq;. ubi de-
morati sumus dieb; septem. In una
autem sabbati cum conuenissimus ad
frangendū panē. paulus disputabat
eis pfecturus in crastinū. ptaxitq;
sermonē usq; in mediā noctem. Crant
autem lampades copiose incenaculo:
ubi eramus congregat. Sedens autē qui-
dam adolescentis nomine euticus sup fene-

stram: cum mergeret sompno graui dis-
putante dñi paulo. ductus sompno cecidit
de tertio cenaculo deorsum: et sublatus
oblatus est mortuus: Ad quē cum int̄ro-
isset paulus incubuit sup eum: et comple-
xus dixit. Nolite turbari: anima enim
ipsius in eo est. Ascendens autē frangitq;
panem et gustans. satisq; alloquitus
usq; ad lucem: sic pfectus est. Adduxerit
autē puerū uiuentē: et consolati sunt n̄
minime. Nos autē ascendentis nam
naugauimus in assōn. inde suscepimus pan-
num. Sic enim disposuerat ipse p terra ter-
faturus. **L**xxv. **C**um autē inuenisset
nos in assōn. assumpto eo uenimus maledi-
cē: et inde naugantes sequenti die ueni-
mus contrahū. Et alia die applicum⁹
samū: et sequenti die uenimus maledicē.
Proposuerat enim paulus transnaugare
ephesum: ne qua mora illi fieret in asia.
festinabat eum si possibile sibi esset: ut
diem pentecosten faceret iherolimis. Am-
leto autē mittens ephesum paulus: uoca-
uit maiores natu ecclīg. Qui cum uenis-
sent ad eum et simul essent: dixit eis.
Vos scitis a prima die qua ingressus
sum in asyam. qualiter uobiscū p om̄e
tempus fuerim seruens dñō. cum om̄i
humilitate et lacrimis et temptationi-
bus. que m̄ acciderunt ex insidie iudeo-
rum: quom̄ nichil subtraxerim uobis utili-
um. quo munus annunciarē uobis et
docerem uos publicē. et p domos testifi-
cans iudeis atq; gentilib; in dñm peniten-
tiam. et fidē in dñm nr̄m ih̄m xp̄m. &
nunc ecce alligatus ego spū uado in
iherolim. que in ea uentura sint michi ig-
norans: nisi quod sp̄c sc̄s p om̄is ciuitatēs
p̄testatur michi dicens; qm̄ uincula et
tribulationes me manent. Sed nichil

horum uerbor. nec facio animā meā precio
siorem quā me. dum modo consūmem cur-
sum meū. et ministerium uerbi qd acce-
pi a dñō ihu. testificari euangēm grē dī.
Let nunc ego scio quia amplius nūidebtis
faciē meā. uos om̄s p̄ quos transiui p̄di-
cans regnum dī. Quapropter contestor
uos hodierna die: quia orundus sum a
sanguine omniū. Non enim subter fugi-
quominus annunciarem omne consiliū
dei uobis. Attendite uobis. et uniuerso
gregi in quo uos sp̄c s̄c posuit episcopos
regere eccliam dī. quam acquisiuit san-
guine suo. Ego scio qm̄ intrabunt post
discensionē meam lupi rapaces in uos non
partentes gregi: et ex uobis ipsis exurgent ui-
ti loquentes puersa. ut abducant disci-
pulos post se. Propter quod uigilate me
moria retinente: qm̄ p̄ triennū nocte &
die n̄ cessau cum lacrimis monens unū
quemq; urm̄. Et nunc commendo uos
deo et uerbo grē ipsius: qui potens est
edificare et dare hereditatē in sc̄ificatiſ
omnib;. Argentū aut̄ et aurū aut ue-
stem nulli concipiui. ipsi sc̄itis: qm̄ ad ea
que michi opus erant et his q̄ metū sūt
ministrauerū manus iste omnia. Osten-
di uobis. qm̄ sic laborantes opottet susci-
pere infirmos. ac meminisse uerbi dñi ihu:
qm̄ ipse dixit. Beatus est magis dare q̄
accipere. Et cum hec dixisset: positis gemi-
bus suis cum omnib; illis orauit. Magnū
aut̄ fletus factus ē omniū: et procum-
bentes sup̄ collum pauli osculabantur
eum. dolentes maxime in uerbo quod dix-
erat. qm̄ amplius faciem ei n̄ essent ui-
suri. et deducebant eū adnaum. **LVI.**
Cum aut̄ factum esset ut nauigare
mis abstracti ab eis. recto cursu uenim⁹
choum: et sequenti die rodū. et inde

pātaram. Et cum inuenissemus nauim tran-
fritantē in fenicē: ascendentes nauigauimus.
Cum puenissenus aut̄ cypriū. relinquentes
eam ad sinistram nauigauim⁹ in syriam. et
uenimus tyrum. Ibi enim nauis erat expo-
situra onus. Inuentis aut̄ discipulis man-
simus ibi diebus septē: qui paulo dicebant
p̄ sp̄m ne ascenderet iherosolimā. Et exple-
tis dieb; pfecti ibamus. deducentib; nos
omnib; cum uxoribus et filiis. usq; foras
ciuitatē: et positis genibus in litore oraui-
mus. Et cū ualefecissimus inuenimus. ascen-
dimus nauim: illi aut̄ redierunt in sua.
Nos ū nauigatione explicita. at tyro de-
scendimus p̄tholomaia: et salutatis frib;
mansimus die una apud illos. Alia aut̄
die pfecti uenimus cesarea: et intrantes
domum philippi euangēlistę qui erat unus
de septem. mansimus apud eum. Huic
aut̄ erant filii quatuor uirgines. prophetan-
tes. **LVII.** **E**t cum ibi moraremur p̄
diē aliquot. supuent quidā a iudea pp̄ha
agabus. Is cum uenisset ad nos tulit zo-
nam pauli: et alligauit sibi pedes et manus
dixit. Hec dicit sp̄c s̄c. Virum cuius est
zona hec sic alligabunt in iherlm̄ uidej:
et tradent in manus gentiū. Quod cū
audissemus: rogabam⁹ nos et qui loci illi⁹
erant. ne ascenderet iherolimam. Tunc
respondit paulus et dixit. Quid facitis
flentes. et affligenates cor meum? Ego e-
mī non solū alligari sed et mori in ihera-
salem paratus sum. ppter nom̄ dñi ihu.
Et cum ei suadere non potuissent:
quecumus dicentes. Dñi uoluntas fiat.
LVIII. Post dies aut̄ istos prepa-
rat⁹ ascendebamus iherlm̄. Venerunt aut̄
quidam ex discipulis a cesarea nobiscum:
adducentes secū apud quē hospitaremur
nalonē quendam cypriū antiquum

discipulū. Et cum uenissimus iherosolimam: libenter excepunt nos frēs. Sequenti autē die introbat paulus nobiscum ad iacobum: omnesq; collecti sunt seniores. Quos cum salutasset: narrabat p singula que fecisset d̄s in gentib;. p misteriū ipsius. At illi cū audissent magnificabant d̄m: dixeruntq; ej. Vides frater quod milia sunt in iudeis qui credider̄t: et omnes emulatores sunt legis? Audierunt autē de te quia dissensionē doceas a moysi eorū qui p gentes sunt iudeorū dicens. non debere eos circumcidere filios suos: neq; scđm consuetudinē ingredi. Quid ḡ est? Itaq; oportet conuenire multititudinē: audient enim te supuens se. Hoc ḡ fac quod dicimus. Sunt nob̄ iuri quatuor: uotum habentes sup se. His assumptis sanctifica te cum illis. et impende in illis ut radant capita. et scient omnes qua que de te audier̄t falsa sunt. sed ambulans et ipse custodiens legem. De his autē qui crediderunt ex gentib; nos sc̄psimus iudicantes ut abstineant se ab ydolis immolatio. et sanguine suffocato. et fornicatione. **LXXXIIII.** Tunc paulus assūptis uiris. postera die purificatus cū illis intravit in templū: annuntians expletonē dierum purificationis. donec offerretur p uno quoq; eorū oblatio. Dum autē septē dies consumarent̄ hi qui de asyā erant iudeicum uidissent eum in templo coniectare. ruit omnē populum: et inierunt q̄ manus clamantes. Viri isti adiuuante. hic est homo qui aduersus populum et legē et locum hunc omnes ubiq; docens. insup et gentiles induit in templū: et uolauit sc̄m locū istum. Uiderant enim trophum ephe-

sium in ciuitate cum ipso: quē estimauer̄ qm̄ in templū introduxisset paulus. Com mota q; est ciuitas tota. et facta ē concursio ppli: et apprehendentes paulū trahebant cum extra templū et statim clausi sunt ianue. Querentib; autē cum occidere nunciatum ē tribuno cohortis. quia tota confundit̄ iherolim. Qui statim assumpsit militib; et centuriomib; decucurrit ad illos. Qui cum uidissent tribunū et milites: cesauerunt pcuttere paulū. Tunc accedens tribunus apprehendit eū. et uissit eum alligari catenis duab; et interrogabat quis ēēt. et quid fecisset. Alij autē alii clamabant in turba. & cum non posset certum cognoscere pre tumultu: uissit duci eum in castra. Et cum uenisset adḡdus: contigit ut portaret amilitib; pp̄ter unū ppli. Sequebat enī multitudo populi clamans: tolle eum. Et cū cepissit induci in castra: paulus dixit tribuno. Si licet michi loqui aliquid ad te. Qdixit. Greci nosti? Nonne tu es egypcius qui ante hos dies tumultum concitasti: et eduxisti populu in desertum quatuor milia uiroy sycariorū? & dixit ad eum paulus. Ego ho mo quidē sum iudeus a tharso calice: nō ignore ciuitatis municeps. Ego autē pmitte michi loqui ad pplm. Et cum ille permisisset. paulus stans in gradibus. annuit manu ad plebem: et magno silencio facto. alloquutus ē hebraica lingua dices. **LXV.** Viri frēs et patres audite: quā ad nos nunc reddo rationē. Cum audissent autē quia hebraica lingua loqueret̄ ad illos: magis prestiterunt silentū. & dixit. Ego sum uir iudeus natus tharso calice. nutritus autē in ista ciuitate. secus pedes gamaliel eruditus iuxta ueritatē paternę legis. emulator legis sicut et uos omnes

estis hodie. qui hanc uiam psequutus sum
usq; ad mortem. alligans et tradens in custo-
dias viros ac mulieres. sicut pnceps sacer-
dotum in testimoniu reddit. et omnes
maiores natu: a quibz et eplas accipies
ad frs damascum pgebam. ut adducerem
inde iunctos in iherlm ut punirentur.
Factum est autem cunte me et appropinqui-
te damasco. media die subito de celo cir-
cumfulxit me lux copiosa: et decidens in
terram audiri uocem dicentem michi. Sau-
le saule. quid me psequeris? Durum est
tibi contra stimulum calcitare. Ego au-
tem respondi. Quis es dñe? Dixit q; ad
me. Ego sum ihc nazarenus: quem tu
psequeris. & qui mecum erant lumen
quidem uiderunt: uocem autem non audie-
runt eius qui loquebatur mecum. Et
dixi. Quid faciam dñe? Dominus autem dixit ad
me. Surgens uade damascum: et ibi t
dicetur de omnibz que te oporteat face-
re. Et cum non uiderem pre claritate lu-
minis illius: ad manum deductus a com-
tibz ueni damascum. **LXI.** **A**nania autem
guidam uir secundum legem testimo-
nium habens ab omnibz habitantibz da-
masco uideis: ueniens ad me et astans
dixit mihi. Saule frater respice. & ego ea
den hora respicerem in eum. At ille dixit.
Ds patrum nrorum preordinauit te ut
cognosceres uoluntatem eius. et uideres
iustum. & audires uocem ex ore eius: quia
cris testis illius ad omnes homines. eorum
que uidisti et audisti. Et nunc quid
moraris? Exurge et baptizare. et ablue-
petata tua: in uocato nomine ipsius. Fa-
ctum est autem reuertenti mihi in iherlm. &
oranti in templo fieri me in stupore
mentis: et uiderem illum dicentem michi
festina et exi uelociter ex iherlm: quoniam non

recipient testimoniu tuu de me. Et
ego dixi. Domine ipsi sciunt quia ego eram
concludens in carcere. et cedens per synago-
gas eos qui credebant in te. Et cum fun-
deretur sanguis stephani testis tuu ego
abstabam et consentiebam: et custodiebam
uestimenta interficiendum illuu. & dixit
ad me. Vade: quoniam ego ad nationes longe
mitta tecum. Audiebant autem eum usq; ad
hoc uerbū: et leuauerint uocem suā dicens.
Tolle de terra huiusmodi hominem?
non enim fas est eum uiuere. Vociferantibz
autem eis. et picientibz uestimenta sua. et
puluerē iactantibz in aerem. uissit tribu-
nus induci eum in casta. et flagellis cedi-
et torqueri eum: ut sciret propter quā causā
sic acclamarent eum. & cum astrinxisset eum
loris: dixit afflanti sibi centurioni paulus:
Si homo romanu et uideinatus licet nobis
flagellare? Quo auditio centurio accessit
ad tribunū: et nuntiauit ei dicens. Quid
acturus es? Hic enim homo ciuis roma-
nus est. Accedens autem tribunus dixit il-
li. Die mīsi tu romanus es? At ille dixit.
Etiam. Et respondit tribunus. Quā facile
te ciui romanum dicas esse. Ego multa pecu-
nia ciuitatem hanc consequitus sum.
& paulus ait. Ego autem et natu sum.
Protinus ergo discesserunt ab illo: qui eum
torturi erant. Tribunus quoque timuit:
postquam resculuit quia ciuis romanus et.
et quia ligasset eum. Postera autem die no-
lenus scire diligentius quia ex causa accusare
tur a uideis. soluit eum et uissit sacerdotes
conuenire & omne concilium: et producens
paulum statuit inter illos. **LXII.** **I**tendens autem concilium paulus ait. Viri frs.
ego omni conscientia bona conuersatus sum
ante dñm. usq; in hodiernum diem. Prin-
ceps autem sacerdotum ananas precepit.

stantib; sibi p̄ci tere os eius. Tunc paulus ad eum dixit. Periculat te d̄s pari es dealbate. Et tu sedens iudicas me sedm legem. et contra legem iubes me peccare. Et qui assabant dixerint. Summū sacerdotem dī maledicis? Dixit autē paulus. Ne scribam fr̄s? quia p̄nceps est sacerdotum. Sc̄ptum ē enim. Principem populi tuū n̄ male dices. Sciens autē paulus quia una pars esset saduceor. et altera phariseor. exclamauit in concilio. Viri fr̄s. ego phariseus sū filius phariseor. de spe et de resurrectione mortuorū ego iudicor. Et cum hec dixisset. facta ē dissensio inter phariseos et saduceos. et soluta ē multitudo. Saducei eum dicunt n̄ esse resurrectionē neq; angeli neq; sp̄m. pharisei autē utrūq; confitentur. Factus ē autē clamor magnus. et exurgentes quidam phariseorū pugnabant dicentes. Nichil malū inuenim⁹ in homine isto. Quid si sp̄e loquittus ē ej aut angel⁹? Et cū magna dissensio facta esset. timens tribunus ne disciperet paulus ab iis. missit milites descendere et rapere eum de medio eorum. ac deducere in castra. Sequenti autē nocte assistens ei dñs ait. Constanſ esto. Sicut enim testificatus es de me in iherusalem. sic te oportet rome testificari. **LXXXIII** Facta autē die. collegunt se quidā ex iudeis et deuenerunt se dicentes. n̄ manducatiuros neq; bibituros. donec occiderent paulum. Erant autē plusquam quadriginta iuri. qui hanc coniurationē fecerant. Qui accesserunt ad principes sacerdotū et seniores. et dixerunt. De uotione deuouimus nos nihil gustatiuros. donet occidam⁹ paulū. Hunc ḡ uos notū facite tribuno cum consilio ut adducat illum ad uos. tanguā aliquid certius cognosci de eo. Nos uero prius quā appropiet. parati sumus inficere illum. Qd cum au-

disset filius sororis pauli insidias. uenit et intravit in castra. nunciauitq; paulo. Vocans autē paulus ad se unū ex centurionibus ait. Adolescentē hunc p̄duc ad tribunū. habet eum aliquid indicare illi. Et ille q̄dem assumens eum. duxit ad tribunū et ait. Vinctus paulus vocans rogauit me hunc adolescentē p̄ducere ad te. habentem aliquid loqui tibi. Apprehendens autem tribunus manū illius secessit cum eo scorsū. et interrogauit illū. Quid est quod habes indicare michi? Ille autē dixit. Judeis conuenit rogare te ut crastina die paulū producas in conciliū. quasi aliquid certi inquisiri sunt de illo. tu uero ne credideris illis. Insidiatur enim ei ex eis iuri amplius quam quadraginta. qui se deuouerit n̄ manducare neq; bibere donec interficiant eum. et nunc parati sunt expectantes p̄missum tuum. **LXXXIV** **T**ribunal ḡ dimisit adolescentē. p̄cipiens ne cui loqueretur. qm̄ hec nota sibi fecisset. Et conuocatis duob; centurionib; dixit illis. Parate milites ducentos ut eant usq; cesare am. et equites septuaginta. et lanctarios ducentos. a tercia hora noctis. et uimenta p̄parate. ut imponentes paulū eū salutep̄ducerent. timuit enī neforte rapere cum iudei et occiderent. et ipse postea calumpniam sustineret. ad felicem p̄sidē. scribens ei p̄stolam continentē hec. Claudius lysias. optimo presidi felice salutē. virum hunc p̄phensum a iudeis et inuiciuentem interfici ab eis sup ueniens cum exercitu eripit. cognito quia romanus est. uolensq; scire causam quā obiciebant illi duxi eū in conciliū eorum; quē inueni accusari de questionib; legis ipsoꝝ. nichil ī dignum morde ait iunculus habentē crimen. Et cū ī platum ēt de insidijs q̄s parauerant

illi: misi ad te denuncians et accusatoribus ut dicant apud te. **LXV.** **M**ilites ḡ sedīn preceptū sibi assumentes paulū duxerunt p̄ noctē in antipatridē: et postera die dimissis equitibz ut iarent cum eo. reuisi sunt ad castra. Qui cum uenissent cesareā et tradidissent eplām p̄sidi. statuerunt ante illū et paulū. Cum legisset autē et interrogasset de qua p̄uincia esset. et cognoscens quia de cilia: audiam te iugt cum accusatores tui uenerint. Jussitq; in p̄torio herodis custodiri eum. **LXVI.**

Post quinq; autē dies descendit p̄nceps sacerdotum anamas cum senioribz q̄busdā et tertullo quodam oratore. qui adierunt p̄sidem aduersus paulū: et citato paulo. cepit accusare tētullus dicens. Cū in multa pace agamus p̄ te. et multa corrigantur p̄ tuā p̄uidentia semp. et ubiq; suscipim⁹ optime felix cum omni grārum actione. Ne dūtius autē te p̄trabam: oro breuiter audias nos p̄ tua clementia. Inuenimus hunc hominē pestiferū et concitantē seditiones omnibz iudeis in uniuerso orbe. et auctore seditionis secte nazarenorū. qui etiam templū violare conatus ē: quē ap̄prehensum uolumus sedīn legem nrām iudicare. Supueniens autē tribunū lysias cum ui magna criputt cum iubens accusatores eius ad te uenire: a quo poteris ip̄ se iudicans de omnibz istis cognoscere. de quibz nos accusamus eū. Adiecerunt autē et iudi dicentes. hec ita se habere. Responde autem paulus. annuente sibi p̄side dice. **E**x multis annis esse te iudicem genti. **LXVII.** huic sciens. bono animo p̄ me satis faciam. Potes enim cognoscere. quia n̄ plus dies sunt michi quā duodecim. ex quo ascendi adorare in iherlm: et neq; in templo inueniunt me cū aliquo disputante. aut̄ con-

cursum faciente turbe. neq; in synagogis neq; in ciuitate. neq; p̄bare possunt t̄ de q̄bz nūc accusant me. Confiteor autē hoc t̄ quod sedīn sectam quā dicunt heresim sic destruo patr̄ deo meo. credens omnibz que in lege aut̄ pp̄bis sc̄pta sunt. spem habens in dñm quā et hi ipsi expectant resurrectionē futurā iustorū et iniquorū. In hoc et ipse studeo sine offendiculo conscientiā habere ad dñm. et ad homines semp. Post annos autē plures elemosinas fac- turus in gentē meā ueni et oblationes et uota. in quibz inueniunt me purificatum in templo. n̄ cum turba neq; cū tumultu. et app̄henderunt me clamantes & dicentes. Tolle inimicum nrām. Qui dam autē ḡ asia uidet quos oportebat ap̄ te preto ē: et accusare siquid habereit aduersum me. aut̄ hi ipsi dicant siquid inueniunt in me iniquitatis cum item in concilio. nisi de una hac solummodo uoce qua clamaui inter eos stans. q̄m de resurrectione mortuorū ego iudicor ho- die a uobis. **LXVIII.** **D**istulit autē illos felix. certissime sciens de via dicens. Cū tribunus lysias desenderit. audiam uos. Jussitq; centurioni custodire eum et habe re reguim⁹ nec quengua p̄hibere de suis ministrare ei. Post aliquot autē dies nem ens felix cum drusilla uxore sua que erat de iudea uocauit paulū: et audiuit ab eo fidem que ē in xp̄o ih̄u. Disputante autē illo de iusticia et castitate. et de iudicio futuro. tremefactus felix respondit. Quod nūc attinet uade. tempore autē oportuno audiam te. simul et spe- rans quia pecunia daretur ei a paulo. pp̄ter quod et frequenter accersiens eū. loquebatur cum eo. Biennio autē expleto. ac cepti successorem felix porcum festum.

Volens autem gram prestare iudeis felix reliquit paulum iunctum. festus ergo cum uenisset in iuuentia post triduum ascendit iherosolimam a cesarea: adieruntque eum principes sacerdotum et primi iudeorum aduersus paulum et rogabant cum postulantes gram aduersus eum ut uiberet p[ro]pria eius in iherusalem: in siudas tendentes ut eum interficerent iniuria. festus autem respondit seruari paulum in cesa- rea: se autem maturi prefecturum. Qui ergo in iudeis ait potentes sunt descendentes simul siquid est in iure crimen accusent eum. Demoratus autem inter eos dies non amplius quam octo aut decem descendit cesaream: et altera die sedet per tribunal et uisit paulum adduci. Qui cum adductus esset. circumsteterunt eum qui ab iherusalem descenderant iudei: multas et graues causas obicientes quas non poterant probare. Paulo autem ratione reddente quoniam neque in legem iudeorum neque in templum neque in cesare quicquam peccauit. festus iudeis uolens gram prestare respondens paulo dicit. His iherusalem ascendere: et ibi de his uidicari apud me. Dixit autem paulus: Ad tribunal cesaris sto: ubi me oportet uidicari. Iudeis non nocui: sicut tu melius nosti. Si eni[us] nocui aut dignum morte aliquid feci: non recuso mori. Si uero nihil est cor que hi accusant me: nemo potest me illis donare. Cesare appello. Tunc festus cum consilio loquutus respondit. Cesare appellasti: ad cesa- rem ibis. **LXVII** **E**t cum dies aliquantum transacti essent: agrippa rex et beronice descendenterunt cesaram ad salutandum festum.

& cum dies plures ibide[m] mora- rentur. festus regi uidicauit de paulo di- cens. vir quidam est derelictus a felice tun- ctus: de quo cum essem iherosolimis adierat principes sacerdotum et seniores iudeorum.

postulantes aduersus illum damnationem. Quos responderi: quia non est consuetudo romanis donare aliquem hominem priusquam si qui accusatur presentes habeat accusatores: locumque defendendi accipiat ad abluenda crimina que obiciuntur. Cum ergo hoc conuenissent: sine uila dilatione sequentie die sedens per tribunal iussi adduci uiri. De quo cum stessent accusatores: nulla causam deferabant de quibus ego suspicabor malum. Questiones si quasdam de sua superstitione habebant aduersus eum: et de quodam ibi defuncto quem affirmabat paulus uiuere. Hesitatis autem ego de huicmodi questione. dicebam si uellet ire iherosolimam: et ibi uidicari de istis. Panlo autem appellante ut seruaretur ad au- gusti cognitionem: iussi seruari eum donec mittam eum ad cesarem. Agrippa autem dixit ad festum. Uolebam et ipsum ho- minem audire. Et festus: eras inquit au- dies eum. Altera autem die cum uenisset agrippa et beronice cum multa ambi- tione. et intrivissent in auditorium cum tribunis. et uiris principalibus ciuitatis: iubente festo adductus est paulus. & dicit festus. Agrippa rex et omnes qui simul uenisti nobiscum uiri: uidetis hunc de quo omnis multitudo iudeorum interpellauit me iherosolimis petens et clamans non oportere eum uiuere amplius. Cgo uero copi nihilcum dignum morte admisisse. Et cum dixisset ei: uis uidi cari cui es in iherusalem: cesare appellauit. Ipso autem hoc appellante: ad augustinum uidicari mitte. De quod gemitu scribam. Indecens est enim hunc hominem sine causa mittere iunctum regi: et causa eius non significare. Agrippa uero ad paulum

ait. Permititur tibi loqui. per te in te ipsum. **LXXX.**
Tunc paulus extenta manu cepit rationem reddere. De omnibus quibus accusor a iudeis rex agrippa estimo me beatum apud te cum sis defensurus me hodie. maxime te sciente omnia que apud iudeos sunt consuetudines et questiones. Aperte quod obsecro. patienter me audias. Cuiusdem uitam meam a iuuentute que ab initio fuit in gente mea in iherusalem nouerunt omnes iudei. priscientes me ab inicio si uelint testimonium prohibere. quoniam secundum sectam certissimam nostrae religionei uixi semper. phariseus. et nunc in spe que ad patres nostros reprobationis facta est a deo. sto iudicio subiectus. in qua duodecim tribus nostrae nocte ac die seruientes sperant detinere. De qua spe accusor a iudeis rex. Quid incredibile iudicat apud uos. si dominus mortuos suscitat? Et ego quidem existimaueram me aduersus nomen ihu nazareni debere multa contraria agere quod et feci iherosolimis. et multos scori in carceribus ego conclusi. a principibus sacerdotum protestate accepta. Et cum occiderentur detuli sententiam. et per omnes synagogas frequenter puniens eos compellebam blasphemare. et amplius insaniens in eos persequabar usque in exteriores ciuitates. In quibus dum irem damascum cum potestate et permisso principum sacerdotum. die media in via uidi rex de celo super splendorē solis. circumfusisse me lumen. et eos qui mecum simul erant. Omnesque nos cum decidissemus in terrā. audiui uocē loquentē michi hebraica lingua. Saule saule quid me persequeris? Duxi enim est tibi contra stimulū calcitrare. Ego autem dixi. Quis es domine? Dominus autem dixit. Ego sum ihu quem tu persequeris. sed exurge

et ita super pedes tuos. Ad hoc enim apparet tibi. ut constitua te ministrum et testem eorum quae uidisti. et eorum quibus apparabo tibi. eripiens te de populis et gentibus in quas nunc ego mittio te aperte oculos eorum. ut conuertantur de tenebris ad lucem. et de potestate satanæ ad dominum. ut accipi ant remissionē peccatorum. et sortem inter scōs. per fidem que est in me. Unde rex agrippa non fui incredulus celesti uisioni? H̄is qui sunt damasci p̄mum et iherosolimis. et omni regioni iudei. et gentibus annunciabam ut penitentiā agerent. et conuerterent ad dominum. digna pententie opera facientes. Hac ex causa me iudei cum essem in templo comprehendens temptabant. uolentes me interficere. Auxilio autem adiutus domini usque in hodiernū dīto testificans minori atque maiori. nichil extra dicens quam ea que prophetæ sunt loquuntur futura esse et moyses. si passibilis christus. si primus ex resurrectione mortuorum. lumen annunciaturus est populo et gentibus. **LXXXI.**
Hec loquente eo et rationē reddente. festina magna uoce dixit. Insanis paulus. Multe littere te ad insaniam conuertunt. Et paulus. non insano inquit optime feste. H̄i ueritas et sobrietatis uerba loquor. Scit enim de his rex ad quē et constanter loquor. Latere enim eū nichil horum arbitrii. neque in angulo quaque horum gestū est. Credis rex agrippa prophetis? Scio quia credis. Agrippa autem ad paulum. In modico suades me christianum fieri. Et paulus. Opto apud dominum in modico et in magno. non tantum te sed et omnes hos qui audiunt hodie fieri tales. qualis et ego sum. exceptus uniculis his. Et exurrexit rex et prophetae. et beronice. et qui assidebant eis. Qui cum secessissent loquebant adiuicē dicentes. quia

nichil morte att vinculis dignū quid fecit
homo iste. Agrippa autē festo dixit. Dimit
ti poterat hic hō sin appellasset cesarem.
Autē iudicatum ē cum nauigare **LXXXI**
in italiā. et tradi paulū cum reliqui custo
dys centurioni nomine iulio cohortis au
guste. ascendentis naum ad rumetinā
incipientes nauigare circa aby loca susti
limus. psteuerante nobiscum aristarcho
macedone thesalonicense. Sequenti autē
die. deuenim⁹ sydonē. Humane autē tra
ctans iulius paulū pmissit ad amicos ure
& curam suę agere. Et inde cum sustulisse
mus subnauigauim⁹ cypri propterea
qd essent uenti contrarij. et pelag⁹ cilicij et
pamphilij. Nauigantes uenimus listram
que est lice⁹. et ibi inueniens centurio na
um alexandrinā nauigantē in italiā. trans
posuit nos in eā. & cum multis dieb⁹ tar
de nauigaremus et uix deuenissim⁹ contra
gndū. phibente nos uento. ad nauiga
uimus crete iuxta salmonē. Et iuxta na
uigantes uenimus in locū quendā qui uo
catur boni portus. cui iuxta erat ciuitas
thalassa. Multo autē tempore pacto. et cū
iam n̄ esset tuta nauigatio. eo qd ieumū
iam pterisset. consolabat̄ eos paulus dicens.
Viri uideo qm̄ cum iuriā et multo dāpno
non solū oneris et nauis. sed etiā animarū
nītarium incipit ē nauigatio. Centurio
autē gubernatori et nauclero magis crede
bat. quam his que a paulo dicebant̄. & cū
aptus portus non ēt ad hyemandum. plu
rum statuerunt consilū nauigare inde.
si quom̄ possent deuenientes phenicem hy
emare portū crete respicientē ad affricum
et ad chorū. Aspirante autē austro esti
mantes. ppositā se tenere. cum sustulissent
de assoz. legebant cretā. Non p̄ multum
autē temp̄ misit se contra ipsam uentus

typhonē. qui uocatur euroaguilo. Cumq;
arrepta ēt nauis et non posset conari in
uentū. data naui flatibus ferebantur. In
sulam autē quandā decurrentes que uoca
tur cauda. potimus ux optinere sca
pham. Qua sublata adiutorijs utebant̄.
accingentes naum timentes ne in fures
inciderent. summissō uase sic ferebantur.
Valida autē nobis tempestate iactatis.
sequenti die iactum fecerunt. et tria die
suis manib⁹ armamenta nauis pieccrūt.
Hęc sole autē neq; syderib⁹ apparentibus
p̄ plures dies et tempestate n̄ exigua im
minente. iam ablat̄a etat spes om̄is
salutis nr̄e. Et cum multa ieunatio fu
isset. tunc stans paulus in medio eorū dicens.
Oporebat quidem ouiri auditio me n̄
tollere a creta. luci⁹ facere iuriā
banc et iacturā. & nunc suadeo uob⁹ bo
no animo ē. Amissio enim null⁹ anime
ert ex uobis. preter quā nauis. Assitit
enim michi bac nocte angls dī. cui⁹ sum
ego. et cui⁹ deseruio. dicens. Ne timeas
paule. cesari te oportet assistere. Et ecce
donauit t̄ dī om̄is qui nauigant tecum.
Propter quod bono animo etote uiri. ar
do enim deo meo. quia sic ert quēadmodū
dictum ē michi. In insulā autē quandā
oportet nos deuenire. **LXXXII** Sed postea
quam quartadecima nox supuenit. nau
gantib⁹ nobis in adriā. circa medianam
noctē suspicabant̄ nauigantes apparere sibi
aliquā regionē. Qui et summittentes po
lidem iuenerunt passus iuganti. et pusil
lum inde separati. iuenerunt passus qm̄
decim. Timentes autē ne in aspera loca
incideremus. de puppi mittentes ancho
ras quatuor. optabant diem fieri. Huius
ū querentib⁹ fugere de nau. cū misserint
scapham in mare sub optentū quasi in